

Letnja škola „Susret nauke i vere”, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Institut za noviju istoriju Srbije, Univerzitetski ombudsman Univerziteta u Beogradu, Beograd, 14-18.09.2015. (Prethodno saopšteno na Međuverskom okruglom stolu „Religija, nauka, kultura: doprinos svetskih religija nauci i kulturi – verska baština kao predmet istraživanja na Univerzitetu u Beogradu“, Kancelarija ombudsmana Univerziteta u Beogradu, Beograd, 10.06.2013.)

KVANTNO-HOLOGRAFSKE OSNOVE PSIHOSOMATIKE I DUHOVNOSTI: PRILOG UPOREDNOM ISTRAŽIVANJU NAUKE I RELIGIJE

Dejan Raković

Elektrotehnički fakultet, Univerzitet u Beogradu;
www.dejanrakovicfund.org
rakovicd@etf.rs

Rezime. Predmet ovog rada su kvantno-holografske osnove psihosomatike i duhovnosti. Ovo je od specijalnog značaja zbog sve šire primene integrativne medicine u razvijenim zemljama – pošto savremena istraživanja psihosomatskih bolesti ukazuju na neophodnost primene holističkih metoda (sa fokusom na telesni akupunkturni sistem i svest), orijentisanih na tretiranje čoveka kao celine a ne bolesti kao simptoma poremećaja te celine, implicirajući njihovo makroskopsko kvantno poreklo – sa značajnim globalnim psihosomatskim implikacijama o neophodnosti uključivanja tri linije fronta integrativne psihosomatske medicine. Pomenuta istraživanja su i na liniji ponovno probuđenog naučnog interesovanja za istraživanje fenomena svesti poslednjih decenija (uz nagoveštaje pojave velike sinteze dva modusa spoznaje, indirektno-racionalnog i direktno-mističnog, u okvirima proširene kvantno-holografske paradigme) – gde uloga svakog pojedinca postaje nezamenljiva zbog uticaja i brige za kolektivno mentalno okruženje, što je svakako fundamentalno pitanje i mentalne higijene i građanske pristojnosti, odnosno i duhovnog i građanskog morala. Treba istaći i da su sa racionalno-empirijske tačke gledišta ovde uključujena sva tri suštinska aspekta koja moraju biti u fokusu svakog uporednog istraživanja nauke i religije: utilitarnost i / ili ograničenja psihosomatskih transpersonalnih praksi tribalnih tradicija, meditacijskih praksi Istoka i molitvenih praksi Zapada, u iscelenju ili spasenju duše; epistemologija dva modusa spoznaje, direktno-mističnog i indirektno-racionalnog; i fenomenologija transpersonalno-mističnih, bliskih smrti, vantelesnih i ekstrasenzornih stanja svesti.

Ključne reči: uporedna istraživanja nauke i religije, akupunkturni sistem, svest, integrativna biofizika, kvantno-holografska informatika, kvantno-informaciona medicina, duhovnost, psihosomatsko-kognitivne implikacije.

1. Uvod

I pored angažovanih ogromnih materijalnih i umnih resursa u biomedicinskom istraživanju i zdravstvenoj zaštiti, zdravlje ljudi je i dalje veoma ugroženo mnogobrojnim *psihosomatskim bolestima*, koje nalaze plodno tle kod današnjeg čoveka izloženog svakodnevnom *stresu*. Pošto savremene parcijalne metode nisu pokazale željenu efikasnost u prevenciji / lečenju psihosomatskih poremećaja, nužni su novi pristupi, koji će uključiti i metode *integrativne biofizike*, orijentisane na *holističko lečenje čoveka kao celine* a ne bolesti kao simptoma poremećaja celine, implicirajući njihovo dublje *kvantno-holografsko poreklo*. U fokusu ovih *holističkih metoda* jesu *akupunkturni sistem i svest*, međusobno blisko povezani u *kvantno-informacionoj medicini*, sa biomedicinskim idealom *holističke prevencije i kontrole / očuvanja zdravlja* na svim nivoima (*okruženje / organizam / organski sistemi / organi / tkiva / ćelije*).

Pomenuta istraživanja su i na liniji ponovno probuđenog naučnog interesovanja za fundamentalno istraživanje fenomena *svesti* poslednjih decenija,¹ uz nagoveštaje pojave *velike sinteze* dva modusa

¹ Iako je *svest* dugo bila centralna tema filozofskih traktata od samih početaka filozofske misli, ili tradicionalnih ezoterijskih praksi Istoka i Zapada koje su postigle zavidan empirijski nivo kontrole izmenjenih stanja svesti uz značajne filozofsko-religiozne implikacije – prvi naučni pokušaji rasvetljavanja fenomena svesti pojavljuju se tek u psihologiji druge polovine 19. veka (kroz razvoj psihofizike i teorija ličnosti, a potom u 20. veku kroz pokušaje utemeljenja još uvek kontroverzne eksperimentalne

spoznaje, indirektno-racionalnog i direktno-mističnog, u okvirima proširene holističke kvantno-holografske paradigme – gde uloga svakog pojedinca postaje nezamenljiva zbog uticaja i brige za kolektivno mentalno okruženje. I mogu pomoći da shvatimo da su sve naše parcijalne racionalizacije ipak samo aproksimacije fundamentalno-holističke stvarnosti, i da su sve podele koje nas najpre bezazleno razdvajaju a potom spontano rađaju velike konflikte – tragični nesporazum duhovno nezrele (istorijske) epohe civilizacije.

U tom kontekstu, u nastavku rada biće uključljena sva tri suštinska aspekta koja moraju biti u fokusu svakog uporednog istraživanja nauke i religije: *utilitarnost* transpersonalnih duhovnih praksi u iscelenju ili spasenju duše; *epistemologija* mističnog i racionalnog modusa spoznaje; i *fenomenologija* transpersonalnih duhovnih iskustava – sa pokušajem da se oni osvetle iz ugla naših kvantno-holografskih / kvantno-gravitacionih istraživanja [14-23].

2. Kvantno-holografske osnove psihosomatike

Danas preovlađujuća naučna paradigma je da se procesiranje informacija na nivou centralnog nervnog sistema odigrava posredstvom *hijerarhijski organizovanih i povezanih neuronskih mreža* [14,17,24,25]; izgleda da se ova hijerarhija bioloških neuronskih mreža spušta sve do subćelijskog *citokeletalnog* nivoa, za koji neki istraživači veruju da predstavlja interfejs između *neuralnog* i *kvantnog* nivoa [26,27] – a za koji se ispostavilo da u Fejnmanovoj propagatorskoj verziji kvantne mehanike ima *matematički formalizam analogan Hopfildovoj neuronskoj mreži*, što čini osnovu *kvantne neuronske holografije* [14,17-19,24].²

Pomenuta analogija otvara i dodatno *fundamentalno pitanje*, kako sa *kvantnog* paralelno procesirajućeg nivoa nastaje *klasični* paralelno procesirajući nivo, što je inače i generalni problem veze kvantnog i klasičnog nivoa u *kvantnoj teoriji* dekoherencije [17-19,28]. Isto pitanje je blisko povezano i sa fundamentalnom prirodom *svesti*, čija indeterministička svojstva *slobodne volje* [17-19,29,30] i druge holističke manifestacije poput prelaza svesno-nesvesno i prožimanja tela svešću [31,32], *prelaznih stanja svesti* [14,17-19] i *izmenjenih stanja svesti* [8,14,17-19] – nužno ukazuju da neke manifestacije *svesti* moraju imati dublje *kvantno poreklo*, sa značajnim *psihosomatskim implikacijama*. Naime, kako pokazuju *kvantno-koherentne karakteristike* rusko-ukrajinske škole *mikrotalasne rezonantne terapije* (MRT) [33-35] (visoko rezonantni mikrotalasni senzorni odgovor obolelog organizma, biološki efikasno netermalno mikrotalasno zračenje ekstremno niskog intenziteta i energije, i zanemarljivi mikrotalasni energetski

parapsihologije [1-9], koji su ipak poslednjih decenija doprineli holističkoj klimi [10] za razvoj *transpersonalne psihologije* [11] i *integrativne medicine* [12]), u fizici s početka 20. veka (kroz razvoj kvantne mehanike i artikulisane još uvek otvorenog problema kolapsa talasne funkcije i uloge posmatrača u ovom procesu, v. dalje Od. 3), i u računarskim naukama druge polovine 20. veka (kroz razvoj veštačke inteligencije i koncepcije da se kompletan kognitivni proces može svesti na algoritam). Poslednje dve decenije Centar za istraživanje svesti Univerziteta Arizona u Tusonu organizuje godišnje multi-disciplinarne konferencije na temu svesti [13], jer istraživanje fenomena svesti ponovo dolazi u fokus naučne javnosti zbog potencijalnih implikacija na mnoge oblasti nauke. Tako bi razumevanje fenomena svesti u *medicini* moglo dovesti do rasvetljavanja holističke kvantno-informacione uloge akupunktornog sistema i svesti u razvoju psihosomatskih bolesti i njihovog isceljenja i prevencije. U *psihologiji* bi se postiglo razumevanje mehanizma i uloge izmenjenih stanja svesti u sazrevanju ličnosti, kontroli kreativnosti, kao i transpersonalnih fenomena koji obično prate ova stanja. U *biologiji* bi se moglo pokazati da su granice interakcija između jedinki mnogo provizornije nego što je to do danas izgledalo, što bi bilo od značaja ne samo za adaptivne mehanizme na nivou čitavih bioloških vrsta, već i za dublje razumevanje značaja morala u ljudskoj populaciji. U *fizici* bi razumevanje fenomena svesti moglo dovesti do dubljeg shvatanja fundamentalnih problema o ulozi posmatrača u kvantnomehničkom aktu merenja, što bi pokazalo da svest, prostor, vreme i materija interaguju na znatno dubljem nivou nego što se misli. U oblasti *kommunikacija* bi razumevanjem i kontrolom transpersonalnih interakcija mnoge sadašnje barijere mogle biti radikalno prevaziđene. U oblasti *računarstva* razumevanje prirode svesti moglo bi dovesti do računara sa veštačkom svešću, koji bi funkcionisali na dubljim kvantnomehničkim principima. Konačno, dublje razumevanje same prirode svesti i transpersonalnih fenomena moglo bi dovesti i do naučnog razumevanja nekih krajnjih *filozofsko-religioznih* pitanja, koja su do sada tradicionalno ostajala izvan domena teorijsko-eksperimentalnih naučnih metoda prirodnih nauka, i zato predstavljala predmet dubokih i bolnih iracionalnih podela tokom čitave istorije naše civilizacije, što bi se zahvaljujući naučnim prodorima u oblasti svesti konačno moglo prevazići.

² To omogućava na izlazu Hopfildove kvantno-holografske neuronske mreže sukcesivnu rekonstrukciju talasnih funkcija memorijskih stanja (kompletnih, i amplitude i faze) pri prepoznavanju talasnih funkcija stanja pokazanih na njenom ulazu (što je u osnovi svake holografije, ali je ovde sve pojednostavljenije u odnosu na standardnu lasersku holografiju, koja zahteva tzv. koherentne referentne i predmetne laserske snopove).

gubici duž akupunkturnih meridijana), *akupunkturni sistem* je jedini *makroskopski kvantni sistem* u našem telu (dok mozak izgleda ipak to nije [36]) – *sa memorijskim atraktorima tretiranim kao psihosomatski poremećaji elektromagnetnih mikrotalasnih (EM MT) kvantno-holističkih zapisa*, što može predstavljati osnovu (*privremeno reprogramabilne*) *bazirane-na-akupunkturi* [14,17-20,37-39] i *bazirane-na-svesti* [7,14,17-20,40-51] *kvantno-holističke lokalne psihosomatike*. U tom kontekstu, cilj svih *holističkih pristupa i tehnika baziranih na akupunkturi i svesti* [14,17-20] bilo bi *biorezonantno pobuđivanje* nekog psihosomatski poremećenog EM kvantnog stanja (*akupunkturnog palpatorno bolnog / psihički traumatskog*) tako omogućujući da se njegov početni memorijski atraktor pobuđuje (slično *odgrevanju* u veštačkim neuronskim mrežama [52]!) i postaje sve plići i širi na račun produbljivanja (energetski-dominirajućeg) atraktorskog zdravog stanja (*akupunkturnog palpatorno bezbolnog / psihički bestraumatskog*). Tako modifikovano stanje *akupunkturnog sistema / svesti* se potom *kvantno-holografski projektuje* na niži kvantno-holografski *ćelijski nivo*, sa uticajem na promenu *ekspresije genoma* [14-20], kao veoma značajan element povratno-spregnute *bioinformatike*, od nivoa *akupunkturnog sistema / svesti* do nivoa *ćelije* [14-20], tzv. '*downward causation*'.³ Treba dodati da *kvantna priroda vode* (i njene fundamentalne kvantno-informacione prirode kao Hopfildove kvantno-holografске neuronske mreže), sa njenim brojnim memorijskim atraktorima, može takođe *posredovati u sprezanju* kvantno-informacionih intra-celularnih i ekstra-celularnih biohemijskih reakcija [15] (što je moguća kvantno-informaciona osnova *homeopatije* [54]⁴ i nekih intrigantnih *poljem-posredovanih eksperimenata* [55-57]⁵).

³ To može biti povezano sa bazičnim *makroskopskim kvantno-informacionim kontrolnim mehanizmima embriogeneze / ontogeneze i morfogeneze* i njihovim povratnim uticajem na *ekspresiju genoma* počev od prve deobe oplodene jajne ćelije koja inicira diferencijaciju akupunkturnog sistema bespragovnih električnih '*gap junction*'-sinapsi [14-20], kao i sa sličnim idejama *opšte teorije sistema* primenjenim na biološke sisteme, sa poznatim otvorenim problemom '*emergentne kontrole*' viših hijerarhijskih nivoa nad nižim u *kognitivnim naukama* [53], ukazujući na značajnu ulogu *akupunkturnog sistema / svesti* i u tim procesima. Pomenuti problem je od fundamentalno-teorijskog fizičkog značaja, jer zadire u pitanje *univerzalnosti kvantne mehanike*, odnosno pitanje opšteg važenja zakona kvantne fizike i za *makroskopske pojave* koje se uobičajeno tretiraju metodima klasične fizike. Iako je to pitanje postavljeno još u ranoj fazi rada na zasnivanju kvantno-mehaničke teorije (i povremeno ostavljano po strani iz vrlo različitih razloga, a po pravilu je smatrano teškim naučnim problemom), u ovom pogledu situacija ni danas nije mnogo bolja te se može slobodno reći da je problem opšteg važenja kvantne mehanike i danas otvoren [15,28], i da verovatno zahteva dodatne fenomenološke pretpostavke poput *kvantno-hemijskih*, da su višeatomski kvantni sistemi fenomenološki ograničeni na (*fermionske*) *strukture sa dinamički spregnutim identičnim elektronima* [15]. Posebno, naše analize impliciraju postojanje *novih makroskopskih kvantnih biomolekularnih fenomena*, sa biomolekularnim sklupčavanjem lanaca u otvorenom okruženju posmatranih kroz suptilnu kvantno-fluktuirajuću igru između energetskih i konformacionih svojstvenih stanja biomolekula, upravljanih zakonima kvantne-hemije i kvantne-dekoherencije; s druge strane, unutar otvorene biološke ćelije, sistem svih identičnih (ne-interagujućih i dinamički ne-spregnutih) biomolekularnih proteina može se posmatrati kao odgovarajući prostorni kvantni ansambl tih identičnih biomolekularnih procesora, dajući prostorno distribuirano kvantno rešenje za sklupčavanje odgovarajućeg pojedinačnog biomolekularnog lanca, čija se gustina konformacionih stanja – u okupacionom bazu enzimskih konformacionih stanja – može predstaviti i kao Hopfildova kvantno-holografška neuronska mreža (HKHNM) [15,17]. Dalje, pošto su sve sukcesivne biohemijske reakcije funkcionalno međupovezane, to su međupovezane i sukcesivne HKHNM mreže unutar bioinformacionog okvira u odgovarajućem enzimskom okupacionom bazu – što se može predstaviti u formi Hakenove multi-nivoske sinergetske neuronske mreže, sastavljene od slojeva sukcesivnih HKHNM mreža sa strukturom (ne-morfoloških / apstraktnih) '*formalnih neurona*' masivno među-povezanih '*formalnim vezama*', dok bi HKHNM slojevi bili međusobno kvantno-holografski spregnuti posredstvom njihovih '*memorijskih atraktora*' (u okupacionom bazu konformacionih stanja odgovarajućih enzima) [15] – što je na liniji trendova i u modeliranju viših kognitivnih hijerarhijskih informacionih procesa [17,24,25].

⁴ Tako, *homeopatska supstanca* sa vodom kao rastvaračem može stupiti u interakciju sa makroskopskim kvantno-senzornim EM nivoom akupunkturnog sistema / svesti, u prilog čemu govori *Folova elektro-punkturna dijagnostika*, koja se koristi za testiranje optimalnog izbora homeopatskih lekova, koji sa daljine oko 50 cm (bez oralnog uzimanja homeopatskog leka!) menjaju elektro-otpornost akupunkturnih meridijana pacijenta, pa se bira onaj homeopatski lek koji najviše smanjuje relativno odstupanje prethodno izmerene vrednosti elektro-otpornosti poremećenog stanja od nominalne vrednosti zdravog stanja; otišlo se i korak dalje, u pravcu razvoja *elektronske homeopatije*, sa direktnim prenosom svojstava homeopatskih lekova na nosioce (vodu, alkohol, fiziološke rastvore, šećer, homeopatsku krupu...) uz mogućnost promene njihove potencije, bez korišćenja homeopatske supstance; čak su demonstrirani i efekti tzv. *programiranog placebo*, gde je samo napisani naziv homeopatskog leka na etiketi sa flašicom prenosio informaciju na zatvorene u flašici šećerne kuglice nosioca, sa istim efektom kao kod klasične homeopatije [38].

⁵ Osim toga, treba pomenuti i fascinantne eksperimente Garjaeva i saradnika, sa *kvantno-holografskim prenosom genetsko / metaboličkih informacija* na više-kilometarsku udaljenost, uvođenjem ovih informacija u bio-sistem, bio-hemijske sisteme i realne fiziološke uslove [56]. Takođe, treba pomenuti i intrigantne eksperimente Montanjiea i saradnika sa *prenosom informacije sa UNF-pobuđenih molekula DNK na vodeni rastvor*, koja se potom može preneti na druge organizme ili poslužiti kao (dovoljna!) informacija za in-vitro sintezu novih molekula DNK samo uz dodavanje potrebnih gradivnih nukleotidnih baza u taj

Treba istaći i da se prema *tibetanskoj tradicionalnoj medicini* [60] *akupunkturna procedura mora ponavljati svakih nekoliko meseci* – verovatno kao posledica *obnovljenih* pacijentovih mentalnih opterećenja iz njegovog *mentalnog transpersonalnog okruženja*, koji su ostali *ne-reprogramirani* na nivou kvantno-holografske kolektivne svesti, što podržava i tibetanska *puls dijagnostika* bazirana na 20 pulseva, koja omogućava preciznu dijagnozu psihosomatskih poremećaja ne samo pacijenata *već i njihovih članova porodice i prijatelja*. Da je *akupunkturni sistem povezan sa svesću i psihosomatikom*, potvrđuju i nove *meridijanske (psiho / energetske) terapije* (sa brzim uklanjanjem *trauma, fobija, alergija, post-traumatskog stresa i drugih psihosomatskih poremećaja* [61,62]), kod kojih se simultani efekti *vizualizacije i tapkanja / dodirivanja akupunkturnih tačaka* mogu teorijski interpretirati kao *'rasplinjavanje' memorijskih atraktora* psihosomatskih poremećaja, kroz *sukcesivno postavljanje novih graničnih uslova u prostoru energija-stanje akupunkturnog sistema pri vizualizacijama psihosomatskih problema* [17-20]. Imajući u vidu i mogućnost i *efikasnost transpersonalnih cirkularnih meridijanskih (psiho / energetskih) terapijskih procesa*, tj. *sa svih relevantnih mentalno-adresiranih meta-pozicija drugih osoba koje učestvuju u tretiranoj traumi* [62], to implicira da su ove interakcije traumom-povezanih osoba *kvantno-gravitacione prirode u visoko-neinercijalnim prelaznim stanjima svesti traumom-povezanih osoba* [14,16-20]. Istovremeno, gore pomenuta *analogija matematičkih formalizama Hopfildove asocijativne neuronske mreže i Fejnmanove propagatorske verzije kvantne mehanike* ukazuje na kolektivnu svest kao moguće *ontološko svojstvo sve-prožimajućeg jedinstvenog fizičkog polja* [14,16-20], čiji *memorijski atraktori* mogu biti osnova *kvantno-holističke globalne psihosomatike* [14,16-20] – sa *značajnim religijsko / društvenim implikacijama* o nužnosti *transpersonalnog duhovno-posredovanog kvantno-holografskog balansiranja svih nepoželjnih kolektivnih memorijskih atraktora*.

Zaista, kada postoje *transpersonalno-spletene blokade* u prostoru energija-stanje EM kvantnog polja akupunkturnog sistema / svesti (a već brojni laboratorijski testovi ukazuju na spletenost svesti tj. *ekstrasenzorna iskustva u kvantnoj realnosti* [3-9,63]!) – tada treba ukloniti i memorijske atraktore kvantno-holografske mreže povezane-sa-EM-quantnim-poljem *kolektivne svesti (molitvom ili cirkularnim (psiho / energetskim) terapijama* [14,16-20,40-51,62-64], iz svih relevantnih meta-pozicija da se *energetski-informaciono raspletu sve mentalne adrese uključene u problem*, tako *sprovodeći spiritualnu integraciju ličnosti* koja *inicira proces permanentnog isceljenja*, kako sugerišu iskustva klijenata u *post-hipnotičkim regresijama* [51]).⁶ Otuda, svi ti holistički pristupi i tehnike bazirani na akupunkturi i svesti mogu biti tretirani kao *kvantno-informacione terapije*, nametanjem *novih isceljujućih graničnih uslova u prostoru energija-stanje EM kvantnog polja akupunkturnog sistema / (individualne i kolektivne) svesti*).

3. Kolaps talasne funkcije i svest: transpersonalne implikacije

Kada se govori o kvantnim procesima, termin *kvantni* se pre svega odnosi na diskretni element energije E u *mikrosistemu*, kojem se pridružuje fundamentalna frekvencija oscilacija ν , po slavnoj

vodeni rastvor [57]. Ovi eksperimenti ukazuju i da je (*kvantno-holografska*) *poljem-kodirana informacija* verovatno suštinski važna i na evolucionoj skali za prenošenje odgovarajućih graničnih kvantno-informacionih uslova, potrebnih za objašnjenje postojeće *dinamike biološke evolucije* koja se ne može klasično objasniti na bazi slučajnih zakonitosti opisanih teorijom verovatnoće, kako je to jednostavno obrazložio Lennox [58]. To ukazuje i da je *kvantna informacija* (uneta graničnim kvantno-holografskim uslovima još pri stvaranju Univerzuma) *fundamentalno fizičko svojstvo Univerzuma* (verovatno čak fundamentalnije i od čestica, polja i samog prostor-vremena, kako je to kratko formulisano kroz čuvenu Vilerovu krilaticu *'It from bit'*, motivisanu *kvantno-teorijskim gledištem* da živimo u *participatornom univerzumu*, što je blisko gledištu i nekih današnjih vodećih kvantnih informatičara i fizičara [59]).

⁶ Tako bi svi *psihosomatski problemi* imali svoje korene u *energetsko-informacionim blokadama na različitim nivoima svesti* (izazvanim transgeneracijski-predestimiranim stresorima, poput straha, frustracija, ljutnje, mržnje...), a *isceljivanje* bi započinjalo njihovom *integracijom* sa zdravim jezgrom ličnosti, kroz bezuslovno *duhovno-prastajuće prihvatanje sebe i svoga okruženja* (ili u Jungovoj terminologiji, integracijom najpre otopljenih aspekata Senke (podsvesti) sa Personom (egom), i potom sa višim Ja na kraju procesa individuacije (psihosinteze) [2,40]). U kontekstu *trans-generacijskog* kosmičkog kvantnog holograma, iako je na nivou kolektivne svesti sve *kvantno-holografski predestinirovano* (kako sugerišu i iskustva tribalnih tradicija [41,65] i tradicija Istoka [42,49,65] i tradicija Zapada [48,49,65], ali i savremena iskustva post-hipnotičkih regresija [51]), sva pomenuta iskustva sugerišu i mogućnost *optimizacije* kvantno-holografskog životnog programa *spiritualnim očišćenjem*, što se svodi na *rasplitanje / razvezivanje* od svih nivoa individualne i kolektivne svesti, i sledstveno na punu *re-integraciju višeg Ja* – uz dostizanje uslova za *post-mortem spasenje* (bezgrešne, nevezane) *duše* njenim *ponovnim-sjedinjenjem* (re-ligare / yoga) *sa duhovnim praizvodom* [48,49].

Plankovoj formuli $E = hv$, gde je h Plankova konstanta. Ova duboka veza između diskretnih energetskih nivoa i frekvencije oscilovanja leži u osnovi *dualnosti* talas / čestica, svojstvenoj za kvantne fenomene. Zakoni koji upravljaju ovim mikroskopskim kvantnim entitetima razlikuju se od onih koji upravljaju svakodnevnim klasičnim svetom, npr. kvantna čestica može postojati u više stanja ili više lokacija istovremeno, gde bi takve višestruke paralelne *kvantne superpozicije* alternativa (od kojih se svaka alternativa meri kompleksnim brojem) bile opisane matematičkom kvantnom *talasnom funkcijom*.

Još od samih početaka *kvantne mehanike*, u njoj je prepoznat tzv. *problem merenja* kao pitanje zašto ne opserviramo kvantne superpozicije u *makrosvetu*, gde vidimo objekte i čestice kao predmete na raznim lokacijama i u različitim stanjima. Tačnije, problem merenja je *konflikt* između dve fundamentalne procedure u kvantnoj mehanici. Prva procedura se odnosi na neprekidnu *determinističku* evoluciju kvantnog stanja, poznatu kao *unitarna evolucija* (opisana fundamentalnom *Šredingerovom jednačinom*). Druga procedura se primenjuje kada se vrši *merenje* na kvantnom sistemu ili *opservacija* kvantnog sistema, gde se kvantno stanje *diskontinualno i probabilistički* zamenjuje drugim kvantnim stanjem, poznato kao *redukcija stanja* ili *kolaps talasne funkcije* (opisano fon *Nojmanovim projekcionim postulatom*) [29].

Taj konflikt je označen kao *problem merenja* (možda tačnije *paradoks merenja*), i njegova problematična priroda postaje manifestna kada razmatramo i samu *mernu aparaturu* kao *kvantni entitet*, koji je deo celokupnog kvantnog sistema koji se sastoji od originalnog posmatranog sistema zajedno sa ovom mernom aparaturom. Aparatura je sastavljena od istih kvantnih sastojaka (elektrona, fotona, protona, neutrona itd.) kao posmatrani sistem, i podleže istim kvantnim zakonima i opisuje se pomoću kontinuirane unitarne evolucije. Kako, onda, može diskontinualna i probabilistička redukcija da proizađe kao rezultat interakcije (merenja) između dva dela kvantnog sistema? To je paradoks koji u osnovi ukazuje da je kvantna mehanika ipak *nekompletna teorija*. Postoji više pokušaja da se reši ovaj paradoks, i neki uključuju različite *objektivne redukcije (OR)* u kojima postoji specifični objektivni prag koji uzrokuje redukciju kvantnog stanja [26,27].

S druge strane, indeterminističke karakteristike *slobodne volje* ukazuju da (sa njom povezana) *svest* mora igrati suštinsku ulogu u kvantnom *kolapsu talasne funkcije* [14,16-23,26,27,29,30], jedinom indeterminističkom svojstvu kvantne mehanike, koji još ima *manifestno otvorene probleme* fizičke prirode *nelinearnog kolapsa* i relativistički nekonzistentnog trenutnog delovanja na daljinu *nelokalnog kolapsa talasne funkcije* [16-18,30].

Jedno od rešenja problema (nelinearnog) kolapsa predložio je Penrouz [27] u *gravitaciono-indukovanoj OR talasnog paketa (superpozicije kvantno-spletenih alternativa 'kvantni sistem / aparatura-okruženje')*, u kojem gravitaciono polje *'aparatura-okruženja'* uključeno u superpoziciju kvantno-spletenih stanja *'kvantni sistem / aparatura-okruženje'* implicira superpoziciju različitih prostorno-vremenskih geometrija, pa kada ove geometrije postanu dovoljno različite (tj. poraste gravitaciona samo-energija E_G razlike raspodele masa superponiranih stanja) to implicira prestanak standardne probabilističke superpozicije stanja *'kvantni sistem / aparatura-okruženje'* (kvantno nedefinisane u striktno razdvojenim prostorno-vremenskim geometrijama) pa Priroda mora izabrati jedno od njih čime izaziva *OR talasnog paketa* za vreme $\tau \approx \hbar/E_G$ (obrnuto srazmerno veličini kvantnog sistema).⁷

Saglasno našem *biofizičkom kvantno-holografskom / kvantno-relativističkom modelu svesti* [14,16-19], slična *OR talasnog paketa* može imati kvantno-gravitaciono poreklo u minijaturnim prostorno-vremenskim *wormhole-tunelima visoko neineracionalnih mikročestičnih interakcija* u situacijama sličnim kvantnom merenju (potpuno ekvivalentnim, prema Ajnštajnovom *principu ekvivalencije*, snažnim gravitacionim poljima – u kojima se otvaraju wormhole-tuneli [66]). Na pitanje kako je moguće da takvi visoko neineracionalni mikročestični procesi sa neizbežnim otvaranjem minijaturnih wormhole-tunela nisu bili uzeti u obzir unutar kvantne mehanike koja je uprkos tome ekstremno tačna teorija(?) – može se dati odgovor da jesu(!) ali implicitno u okviru fon Nojmanovog projekcionog postulata [29] kako bi se dobila

⁷ A što se tiče *nealgoritamskih kvantno-gravitacionih aspekata svesti* [27], Hamerof i Penrouz su pokušali da potraže postojanje *dovoljno izolovanih relevantnih makroskopskih kvantnih stepeni slobode* u mikrotubularnim citoskeletalnim strukturama neurona (tako izbegavajući ultra-kratke *OR-bazirane 'proto-svesne opservacije'* slučajnog okruženja!), kako bi se unitarna evolucija kvantne superpozicije mikrotubula održala do vremena *orkestrirane redukcije (Orch OR)* $\tau \approx \hbar/E_G \approx 25$ ms (karakterističnog za γ -talase EEG-a, neurofiziološki korelirane sa svesću), što bi dovelo do trenutka svesnosti prema *Orch OR* šemi [26] – a što je Tegmark u svom radu podvrgao žestokoj kritici [36].

OR talasnog paketa u situacijama sličnim kvantnom merenju – implicirajući da je fon Nojmanov *ad hoc* projekcioni postulat baziran na kvantno-gravitacionim fenomenima [16-19], koji su na dubljem nivou od nerelativističkih kvantno-mehaničkih!⁸

S druge strane, *nelokalnost kolektivne svesti* [16-19,30], kao džinovske prostorno-vremenske asocijativne neuronske mreže sa raspodeljenim individualnim svestima (koje su prema našem *biofizičkom kvantno-holografskom / kvantno-relativističkom modelu svesti* vezane za telesne akupunkturne EM-jonske MT UNF-modulisane kvantno-holografске neuronske mreže [14,16-19], i koje međusobno interaguju kvantno-gravitaciono u prelaznim stanjima individualnih svesti [16-20]), može objasniti (prividno) *trenutno delovanje na daljinu* u (nelinearno) kvantno-gravitaciono indukovanoj i (nelokalno) kanalisanoj OR posredstvom kolektivne svesti [14,16-19]. Istovremeno, analogija matematičkih formalizama *Hopfieldove asocijativne neuronske mreže* i *Fejnmanove propagatorske verzije Šredingerove jednačine* [24] – ukazuje na *kolektivnu svest* kao moguće *ontološko svojstvo samog fizičkog polja* [14,16-19] sa različitim mikrokvantnim i makrokvantnim (i nebiološkim i biološkim, i realnim i virtuelnim) eksitacijama, što je i široko rasprostranjena teza *istočnjačkih ezoterijsko / religijskih tradicija* [49,50,65].

Relikt pomenutih mikroskopskih procesa ostao je na makroplanu u *prelaznim stanjima individualne svesti* (kao *visoko neineracionalnim procesima* van-telesnog prostorno-vremenskog kvantno-gravitacionog *mentalno-kanalisanog tuneliranja* dela akupunkturne EM-jonske kvantno-holografске neuronske mreže), što predstavlja biofizičku osnovu [14,16-19] za mnoge *transpersonalne komunikacije* bez prostorno-vremenskih barijera: prekognicija i druge ezoterijske pojave i vantelesna iskustva [49,50,63,67,69], efekti molitve [47-50,64] i drugih nelokalnih interakcija [3-9,70-73]⁹ – kod kojih neophodnost *mentalnog adresiranja* na metu implicira i jednoznačni *ontološki ličnosni aspekt individualne ljudske svesti* [14,16-19], što je široko rasprostranjena teza *hrišćanske religijske tradicije* [48].

Treba istaći da su mnogi *transpersonalni fenomeni* povezani sa svešču dobro dokumentovani [38,40-51,60-64,69-73]¹⁰ – i čak praktično inkorporirani u *psihosomatskoj energetskoj korekciji* [41-47]

⁸ S druge strane, *njihov akumulirani egzotični anti-gravitacioni imprint* možda bi mogao biti opservabilan na kosmološkoj skali (ili je već detektovan (!) nedavnim napretkom u kosmološkim testovima, koji zahtevaju ponovno uvođenje *Ajnštajnovе kosmološke konstante*, i povezani koncept hipotetičke *'tamne energije'* ili *'kvintesencije'* koja prožima ceo prostor i teži da ubrza širenje univerzuma [67]). U svakom slučaju, očekuje se da tek na nivou buduće *Kvantne teorije gravitacije* bude potpuno osvetljena i priroda *'crnih rupa'*, *'wormhole tunela'* i *'kosmološkog singulariteta'*, kada na skalama Plank-Vilerove dužine $\sim 1,62 \cdot 10^{-35}$ m i vremena $\sim 0,54 \cdot 10^{-43}$ s prestaje da važi koncept prostor-vremena i preostaje samo Vilerova *'kvantna pena'*, od koje su i načinjeni prostorno-vremenski singulariteti ali i svaki sićušni delić prostor-vremena oko nas [68].

⁹ Prema našim teorijskim predviđanjima, *transpersonalne interakcije* mogle bi se interpretirati [14,16-19] kao *OR-povezano svešču-kanalisanо kvantno-gravitaciono tuneliranje operatorove individualne svesti – mentalno adresirano na ciljani sadržaj kolektivne svesti / okruženja u operatorovim prelaznim stanjima svesti* (kratkotrajnim i zato ne lako reproduktivnim [63]!) – tako *intencionalno kanališući stanje operatorove individualne svesti* ($|\Phi\rangle_S \rightarrow |\Phi\rangle_S$), i *automatski utičući na komplementarni izlaz kolektivne svesti / okruženja* ($|\Psi\rangle_E \rightarrow |\Psi\rangle_E$) u *kvantno-gravitaciono-indukovanoj i svešču-kanalisanоj OR*

($|\Phi\rangle_S |\Psi\rangle_E \rightarrow \sum_i c_i |\Phi_i\rangle_S |\Psi_i\rangle_E \xrightarrow{p_i = |c_i|^2 \approx 1} |\Phi_j\rangle_S |\Psi_j\rangle_E$). Alternativno, to se može interpretirati i kao *kvantna spletenost*

između memorijskih atraktora individualne svesti ($|\Phi_i\rangle_S$) i *kolektivne svesti / okruženja* ($|\Psi_j\rangle_E$) (*koreliranih posredstvom baziranog-na-svesti rezonantnog prepoznavanja / interakcije* [15-23] *asocijativno-povezanih atraktora individualne i kolektivne svesti*), *praćena telesno-indukovanim OR-povezanim stohastičkim procesom sa prethodno mentalno pojačanim* $|c_j| \approx 1$ *doprinosom fokusiranjem na* $|\Phi_j\rangle_S$ *memorijski atraktor individualne svesti*. Pri tome treba ukazati na tzv. *'gauge' kvantno*

teorijsku i kvantno gravitacionu korespondenciju (u tzv. teoriji struna) *bilo kojeg kvantno-spletenog sistema* (npr. Ajnštajn-Podolski-Rosenovog koreliranog kvantnog para) i *odgovarajućeg povezanog minijaturnog (ne-prohodnog) wormhole-tunela* (tj. kvantno-gravitacionog Ajnštajn-Rosenovog mosta) [74] (o njegovoj *mogućoj prohodnosti* u kosmološkim uslovima v. ref. [66], a u transpersonalnim uslovima v. ref. [15-23]!).

¹⁰ Pomenimo i *radiesteziју*, kao poznatu metodu transpersonalne detekcije geopatogenih i tehničkih zračenja [73] (*lokalnu*, verovatno kroz EM indukciju unutar EM-jonskog cirkulatornog akupunkturnog sistema, čime se modulišu bespragovne akupunkturne struje i ekstremno slabim spoljašnjim EM poljima, kao i *nelokalnu*, verovatno kroz intencionalno kvantno-gravitaciono tuneliranje operatorove individualne svesti mentalno adresirane na deo kolektivne svesti 'mete' radiestezijske detekcije u operatorovim prelaznim stanjima svesti; u tom kontekstu treba pomenuti i nelokalne radiestezijske detekcije tzv. 'apstraktnih zračenja', poput zračenja prirodnih geometrijskih 'oblika' ali i ljudskih 'artefakata', koji bi mogli biti povezani sa odgovarajućim predmetno-posredovanim operatorovim interakcijama sa korespondirajućim 'arhetipovima' na novou kolektivne svesti). Zanimljivi su i mogući mehanizmi 'radiestezijske zaštite' tzv. 'neutralizatora zračenja', koji izgleda deluju – ne

i da njihovo fizičko objašnjenje treba tražiti na *samoj granici postojeće naučne paradigme*. U našem kvantno-informacionom / kvantno-gravitacionom teorijskom okviru svesti i psihosomatike [14,16-20] pretpostavljeno je da su oni dubljeg kvantno-gravitacionog porekla (u prostorno-vremenski transcendirajućim visoko-neinercialnim snažno-gravitaciono-ekvivalentnim (prema Ajštajnovom principu ekvivalencije!) *prelaznim stanjima svesti* (iz visoko-dielektričnih telesnih u nisko-dielektrična van-telesna stanja!), baziranim na lokalno generisanim *wormhole prostorno-vremenskim tunelima* kvantno-gravitaciono stabilizovanim tzv. *egzotičnom materijom* (kvantne vakuumske fluktuacije u snažno zakrivljenom prostor-vremenu wormhole-tunela [66]) *sa anti-gravitacionim efektima*, zaista opserviranim u *transpersonalnim psihokinetičkim manifestacijama* vitalne energije / prane / čia [42,49,50,63].¹¹

Egzotični aspekt ovih prostorno-vremenskih tunela i vitalne energije mogao be se proširiti na *akupunkturne kanale* (krajnje neobičnog vakuumski-sličnog $n = 1$ indeksa prelamanja [20,75])¹² *sa vakuumski-sličnim spoljašnjim prilivom vitalne energije / prane / čia* [43-46], ukazujući da ovakav tip egzotične transpersonalne komunikacije obezbeđuje *neprekidno-osvežavajuću interakciju* između dve mentalno-adresirane osobe i time *transpersonalno stabilizuje kvantnu-spletenost* njihovih akupunkturnih sistema / svesti (odnosno *sprečava rasplitanje* njihovih makroskopskih kvantno-spletenih stanja *OR-sličnom interakcijom* sa njihovim lokalnim telesnim okruženjima – *nasuprot situaciji u mikrosvetu* gde nema takvih stabilizujućih mentalno-adresirajućih egzotičnih transpersonalnih efekata, pa se laboratorijski formirani kvantno-spleteni parovi čestica moraju *dobro izolovati od okruženja* kako bi se sprečila njihova kvantna-dekoherencija [28]!).

4. Spiritualno-epistemološke implikacije

Spontane transpersonalne komunikacije sa razmenom informacija u prelaznim stanjima individualne svesti imaju *negativne psihosomatsko-spiritualne efekte*, jer nužno dovode do *globalnog transgeneracijskog povećanja psihosomatskih opterećenja* na nivou makroskopske kvantne prostorno-vremenske mreže *kolektivne svesti* – što predstavlja karmički / grehovni '*motor istorije*'.¹³ *Jedini fenomen koji smanjuje ova opterećenja je sve-praštajuća molitva i sebi i drugima* (bližnjima, neprijateljima, umrlima)¹⁴ – *verovatno posredstvom istovremeno spiritualno-eksitovanih-vakuumskih makro-kvantnih*

faradejevskim ekraniranjem štetnih EM polja – već preventivnim *harmonizujućim delovanjem* na akupunkturni sistem čoveka izloženog štetnom EM polju (poput 'homeopatskih preparata', ili 'mentalno kodiranih' neutralizatora od kristalnih / nekrystalnih materijala, na šta ukazuje pilot-istraživanje bioelektrografskom GDV-kamerom kontrolnih i eksperimentalnih grupa izloženih delovanju EM polja mobilnih telefona bez i sa neutralizatorima zračenja [73]).

¹¹ V. i videolink <http://www.youtube.com/watch?v=2JSk4T9IN3I> upečatljivih *psihokinetičkih fenomena* srpskog dečaka (sa isceliteljskim urođenim svojstvima, koja svedoče u prilog njegove jake vitalne energije), sa čijih grudi ne padaju na zemlju metalni, plastični ili stakleni predmeti težine do nekoliko kilograma (verovatno zbog *anti-gravitacionog poništenja* lokalnog gravitacionog polja na mestima dečakovih čakri, spontano dopunjavanih jakom vitalnom energijom kroz transpersonalno otvorene energetske kanale, kao u slučaju energetske isceliteljske praksi [43-46])!

¹² Bazirano na principima *fotonskih kristala i fotonskog bandgap-vođenja* (gde bi konfinacija fotona u nekom nisko-indeksnom 3D kanalnom defektu mogla biti postignuta korišćenjem fotonske *bandgap-refleksije* okolnog više-indeksnog (kvazi)periodičnog medijuma [76]!) – čini se da publikovani EM MT eksperimenti Sit'ka i saradnika [75] sugerišu sa naše strane predloženu zanimljivu mogućnost [20] da se veoma neobični vakuumski-slični nisko-indeksni $n = 1$ *akupunkturni kanali* razmotre kao *3D fotonsko-kristalni kanalni talasovodi propagirajućih EM MT fotona* (utičući povratno na strukturu i jonsku provodljivost kanala), *konfirirani* izvan-kanalnim više-indeksnim (kvazi) *periodičnim celularnim telesnim medijumom* (sa $n = 5 \div 6$ u ćelijskoj citoplazmi i $n \gg 1$ u ćelijskoj membrani metabolički zavisne ekstremne polarizacije zapreminske jonske gustine [77]) *sa ne-propagirajućim EM MT evanescentnim fotonima* [20,32]!

¹³ Interesantno je budističko tumačenje *karme*, koja nastaje *ne kao rezultat spontane čovekove reakcije* na trenutnu životnu situaciju, već kao rezultat *potonjeg svesnog opravdavanja svoje reakcije prema drugima* u toj situaciji [78]. U kontekstu *kvantno-holografski predestiniranog životnog programa* (kako sugerišu savremena iskustva post-hipnotičkih regresija [51], ali i iskustva tribalnih tradicija [41,65] i tradicija Istoka [42,49,65] i tradicija Zapada [48,49,65]) to ima puno opravdanje jer svi mi (*ne-svesno!*) *reagujemo na trenutnu programski-konfliktnu životnu situaciju* (nekoliko stotina milisekundi pre nego što je osvestimo [26,79]!), ali zato odmah potom imamo priliku da (*svesno!*) *pokajničkom-sve-praštajućom molitvom trajno raspletemo postojeći transgeneracijski konflikt* (što je *sasvim fer spiritualna prilika* – a na svakome pojedincu je da je iskoristi ili ne, sa pratećim rasterećenim ili produbljenim trans-generacijskim konfliktima)!

¹⁴ Čini se da zato *hrišćanstvo* toliko insistira na *pokajanju i praštanju*, što predstavlja odraz *spiritualne zrelosti osobe*: to implicira obavezu duhovno zrelijih osoba da kroz molitvu pomažu u rasterećenju misaono / emocionalnih konflikata, i onda kada su one same žrtve sukoba (A ja vam kažem: ljubite neprijatelje svoje, blagosiljajte one koji vas kunu, činite dobro onima koji vas mrze i

porcija vitalne energije (slično spiritualno-pobuđenim i mentalno-kanalisanim Ajurvedskim, Ćigong, Reiki i modernim iskustvima lokalnog i transpersonalnog isceljenja [43-46]) u molitvom-povezanim osobama, kao (OR-slične) kvantno-gravitacione in-determinističke intervencije u (intrinzično unitarnoj!) kvantno-holografskoj evoluciji kolektivne svesti! To ostavlja najveći prostor za slobodnu volju i uticaj na buduće preferencije – čime uloga svakog pojedinca postaje nezamenljiva zbog uticaja i brige za kolektivno mentalno okruženje!¹⁵

Treba posebno podvući *realnu biofizičku prirodu* religijskih i drugih transpersonalnih iskustava vezanih za *prelazna stanja svesti*, što objašnjava zašto su ti fenomeni *kratkotrajni i slabo reproduktivni*, kao i zašto se najlakše *mentalno kontrolišu* neposredno pred ulazak u izmenjeno stanje svesti, poput spavanja [14,16-23] – što je u skladu sa višemilenijumskim empirijskim iskustvima različitih religijsko / ezoterijskih tradicija Istoka i Zapada [48,49], ukazujući na *istu biofizičku osnovu* ovih fenomena u svim religijsko / ezoterijskim tradicijama, jer je i *kognitivni aparat* ljudi svih tradicija isti [65]. Na istoj tradicionalnoj liniji, treba dodati da saglasno *našoj teorijski elaboriranoj vezi svest / akupunkturna makroskopska kvantno-holografška EM / jonska asocijativna neuronska mreža* [14,16-23], ezoterijski pojmovi kao što su *astralno telo (manomaya, lingasarira, manovijnana, ka, psyche, nephesh, nafs, finotvarno telo, psihičko telo, duša...)* i *mentalno telo (vijnanamaya, suksmasarira, manas, ba, thymos, ruach, ruh, noetičko telo, spiritualno telo, duh...)* [48,49,81] mogu se biofizički povezati sa *vantelesno dislociranim delom* (povezanim sa telom minijaturnim wormhole-tunelom, *na šta ukazuju ekstrazenzorna iskustva bliska smrti* [50,63,69]) *jonske komponente makro-kvantnog akupunkturnog sistema*, i sa u njemu sadržanom *EM komponentom makro-kvantnog akupunkturnog sistema*, respektivno. U tom kontekstu, *EM-jonske kondenzacije u strukturiranom makro-kvantnom akupunkturnom sistemu*, ponašale bi se kao *distribuirani centri svesti (čakre, akupunkturne tačke, sefiroti, sveti diskovi...)*, a treba ukazati i na moguću *EM-jonsku prirodu makro-kvantnog kondenzata (nestrukturiranog / strukturiranog, virtuelnog / realnog* [32]) *akupunkturne vitalne energije (či / qi / ki, prana / akaša, mana, ka, pneuma / etar / natura medica / anima mundi, yesod, baraka, Sveti Duh / Nestvorena Svetlost, Heilstrom, Innate Intelligence, bioenergija / biopolje...)* – sa mogućim generalizacijama od *EM na jedinstveno polje* (u skladu sa širim tradicionalnim

molite se Bogu za one koji vas gone', (Mt.5,44)). *Čak nije dopustivo ni da se vidi zlo u bližnjem i da se on osuđuje* (drevna biblijska zapovest dana čoveku u Raju, koja zabranjuje kušanje 's drveta od znanja dobra i zla' – kod drugih – 'jer u koji dan okusiš s njega umriješćeš', čije je kršenje dovelo do *Adamovog grehopada* (Post.2,17), i posejalo klicu narastajućeg 'terora istorije'), insistirajući samo na *ličnom pokajanju i praštanju*, što jedino vodi *trajnom rasplitanju konflikata* - drevna biblijska zapovest posle *Adamovog grehopada* ('Eto, čovjek posta kao jedan od nas znajući što je dobro što li zlo; ali sada da ne pruži ruke svoje i uzbere i s drveta od života, i okusi, te do vijeka živi!' (Post.3,22)). Dodajmo, imajući u vidu ulogu mentalno opterećujućih sadržaja u *post-mortem spiritualnoj evoluciji duše* umirućeg (pomenimo transpersonalne kolektivne nivoe svesti 'Bardo ravni' u tibetanskoj tradiciji ili 'Mitarstva duša' u hrišćanskoj tradiciji [80]), da to implicira i značaj molitve za dušu umrlog sa mogućnošću *uticaja na spiritualnu evoluciju duše umrlog*, ali i *na trans-generacijske preferencije za individualnu i / ili kolektivnu budućnost potomstva* (sa retroaktivnim trans-generacijskim rasplitanjem misaono / emocionalnih konflikata, kako to sugerišu *makroskopske-kvantno-informacione retroaktivno-nelokalne-manifestacije eksperimenata sa molitvom* [50]).

¹⁵ Pošto *nema van-kosmičkog okruženja da tera kvantno-koherentno stanje* povezane-sa-poljem kosmičke kolektivne svesti i komplementarnog 'čestičnog' kosmičkog okruženja *na ne-unitarnu-OR – gore predloženim mehanizmom molitve se (intrinzično ne-unitarno!) postavljaju neophodni novi granični uslovi bez uzajamnih mentalno-opterećujućih adresa* – pa se može zaista reći da *sve-praštajuća molitva* predstavlja biofizičku osnovu optimizacije (kvantno)holističke globalne psihosomatike kolektivne svesti (i komplementarnih dolazećih individualnih i kolektivnih događaja) [14,16-19]! Dodajmo da i gore pomenuta Ajurvedska, Ćigong, Reiki i moderna iskustva lokalnog i transpersonalnog isceljenja [43-46] (spiritualno-eksitovanim-vakuumskim i mentalno-kanalisanim transferom novih makro-kvantnih porcija vitalne energije), ukazuju da i *meditativna vizualizacija (intrinzično ne-unitarno!) postavlja nove (OR-slične) kvantno-gravitacione granične uslove* (ali za razliku od molitve *ne uklanja istovremeno* mentalno-opterećujuće adrese, već energetsko-informaciono balansira *samo konkretnog klijenta*; otuda je u takvim situacijama neophodno raditi *cirkularnu meditativno-isceljujuću vizualizaciju i iz meta-pozicije drugog* uključenog u postojeći konflikt, čime se *uklanjaju istovremeno mentalno-opterećujuće adrese*)! Dakle, u kontekstu našeg kvantno-holografskog / kvantno-gravitacionog teorijskog okvira, *spiritualne molitveno / meditativne prakse* predstavljaju *ne-unitarni izvor slobodne volje* na nivou kolektivne svesti, dok *ne-spiritualno ponašanje održava* trans-generacijsko-programsku *unitarnu evoluciju kolektivne svesti* – potpuno ne-intuitivno sa stanovišta kvantne fizike neorganskog sveta i nižih bioloških vrsta, a manifestuje se tek pojavom ljudske vrste i *spiritualnih molitveno / meditativnih praksi*, što evoluciono veoma *povećava odgovornost i svakog pojedinaca i celog ljudskog roda* (ipak treba uočiti razliku i između nižih bioloških vrsta i neorganskog sveta, jer se kod prvih *održava kvantno-koherentna unitarna evolucija njihove porcije kolektivne svesti* kao posledica 'transpersonalnih komunikacija' koje osvežavaju njihovu kvantnu spletenost u polju 'kolektivne svesti' kroz neku vrstu tzv. kvantnog Zenonovog efekta [28], dok se kod drugih manifestuju standardni *klasično-redukjući efekti ne-unitarne-OR* pod uticajem bližeg okruženja)!

značenjem vitalne energije, kao sveprožimajuće kosmičke kvintesencije) [45,48,49,82]. Ako se to stavi i u kontekst *holografskog principa* [83] saglasno kome je svaki 3D fizički sistem *izomorfan* holografskoj informaciji utisnutoj na njegovoj 2D površini, tada bi *kvantno-holografška informacija o svakom telu* mogla biti utisnuta i u odgovarajućem *površinskom sloju astralno-mentalnog tela od vitalne energije (auri)*, kako se to tvrdi u različitim tradicijama [49,81,82].

Naš *kvantno-holografški okvir* implicira i da kvantno-holografški hijerarhijski delovi nose informaciju o celini (što asocira na hinduistički odnos *Braman / Atman*, kao celine i dela u kome je sadržana informacija o celini [49],¹⁶ omogućujući suptilnu *kvantno-informacionu spregu različitih hijerarhijskih nivoa* u Prirodi [50,83,84], što podržavaju *akupunkturni sistem i njegove projekcione zone* (ECIWO holografška koncepcija [39]) i otkriće *kvantno-holografskog uticaja jezičke komunikacije na ekspresiju ćelijskog genoma* (govornom-modulacijom obasjavajućeg-laserskog-signalu [56]), kao i *poreklo čudesnih kreativnosti* (Tesla i Mocart kao 'studije slučaja' [21,85])¹⁷ i *predestiniranosti životnih puteva i iskušenja* (na šta ukazuju savremena iskustva hipnoregresija [51])¹⁸ ali i iskustva tribalnih tradicija

¹⁶ Hinduizam je preko 4.000 godina stara indijska religijska tradicija bez poznatog osnivača, kao potpuno decentralizovani sistem bez formalnih institucionalnih dogmatskih kontrola, uz jedini zahtev za prihvatanje autoriteta *Veda*, koje pak takođe zahtevaju intenzivno individualno angažovanje i proveru njihovih istina kroz lično meditativno iskustvo. Glavna spoznaja drevnih vedskih mudraca formulisana je jednostavno: *Atman je Braman!* Pri tome je *Atman* koncept božanske manifestacije u formi svetske duše ili univerzalnog ja, koje postoji u svemu: predmetima, drveću, životinjama i ljudima (kako to doživljavaju i šamanističke tradicije, pridružujući im personifikovane duhove prirode [41]), mada nije svuda realizovano u istom stepenu, dok je *Braman* koncept najvišeg Boga, u svom nemanifestovanom i nediferenciranom jedinstvu, koji sadrži sve mogućnosti pre-božanskog stvaranja; apsolutna samo-svesna inteligencija u bez-prostornoj i bez-vremenoj potencijalnosti; nedostupna ljudskoj spoznaji i razumevanju sve dok smo utemeljeni u nižim svetovima manifestacije [49].

¹⁷ U kontekstu *kreativnih uvida i neverovatnih Teslinih pronalazaka* (direktno vizualizovanih u svesti sa detaljima funkcionisanja naprava, bez ikakve primene Maksvelove elektromagnetike!) [21], zanimljivo je razmotriti *mogućnost kontrole kreativnih procesa u kontekstu našeg kvantno-holografskog / kvantno-gravitacionog teorijskog okvira* [17,18,21-23]. Ona predviđaju *transpersonalna svojstva psihe u kratkotrajnim kvantno-koherentnim prelaznim i izmenjenim stanjima svesti (sa potonjom klasično-redukovanom ekstrasenzornom percepcijom mentalno-adresiranog van-telesnog komplementarnog okruženja, koje može biti i Jungov 'arhetip' problema-sa-rešenjem na nivou kvantno-holografške kolektivne svesti, što asocira na Tesline 'mentalne pronalazke' i na Platonov 'svet ideja')*. Potom, po povratku dislocirane svesti u telo, da bi se tako *transpersonalno dobijena klasično-redukovana informacija osvestila do nivoa normalnog stanja svesti*, potrebno je da *savlada dva filtera*: (1) *akupunkturno / nervni pragovni filter* (koji zahteva 'emocionalnu obojenost' rešavanog problema) i (2) *moždani fronto-limbički prioritetni filter* (koji zahteva 'emocionalno-misaoni prioritet' rešavanog problema). Prema našim teorijskim istraživanjima, svi gore pomenuti uslovi se u budnom stanju mogu realizovati u kvantno-koherentnom stanju *meditacije* (ulaskom u ovo prolongirano izmenjeno stanje svesti, sa mentalnim adresiranjem rešavanog problema) – što je *Tesla* i činio *upornim mentalnim fokusiranjem* na rešavani problem! S druge strane, u periodu *spavanja* gore pomenuti uslovi se mogu realizovati u kvantno-koherentnim prelaznim stanjima *uspavljanja* i kvantno-koherentnim stacionarnim stanjima *REM-sanjanja* (sa prethodnom *intenzivnom koncentracijom* na rešavani problem pre spavanja, uz *potonje pojačanje* dobijenog klasično-redukovanog odgovora najčešće u formi simboličkog sna, kojeg treba *pravilno interpretirati* u kontekstu unutrašnje lične simbolike pojedinca) – što je *široko primenljivo* čak i od strane meditativno-netreniranih osoba [86]! Svakako, za rešavanje konceptualno složenih *naučnih problema* potrebno je i da je pojedinac *ekspert* u datoj oblasti, kako bi se potom *naučno racionalizovao odgovor* koji predstavlja odgovarajući naučni pomak. Slično važi i za *umetnička kreativna iskustva* i njihove *potonje artistske ekspresije* (*Mocart kao izvanredan primer* [85]), pri čemu *sama umetnička dela* potom predstavljaju i svojevrsne *mentalne adrese 'arhetipova'* sa kojima je umetnik bio u mentalno-adresiranoj transpersonalnoj komunikaciji tokom akta kreacije. Onda i *duboki umetnički doživljaji publike* mogu imati jaku *spiritualnu notu*, kroz *spontano mentalno adresiranje umetničke publike na remek delo* i emocionalno-indukovano *pobuđivanje u prelazno stanje svesti*. Konačno, slično se može proširiti i na *duboke spiritualne doživljaje vernika* kroz *mentalno adresiranje na ikone / relikvije* i emocionalno-indukovano *pobuđivanje u prelazno stanje svesti*.

¹⁸ Majkl Njutn, čuveni američki transpersonalni hipnoterapeut, u svojim knjigama piše o brojnim psihoterapeutskim iskustvima iz hipnoregresija, sa sistematizovanim porukama njegovih klijenata da naše glavne životne lekcije i mogućnosti optimiziranja inače predestiniranih životnih programa, leže u spiritualnoj sferi praštanja [51]. Čitanje i prikaz Njutnovih knjiga (v. i videolink <http://www.dejanrakovicfund.org/video15.html>) donelo mi je posebno zadovoljstvo, zbog brojnih značajnih *asocijacija i implikacija* o korespondenciji opisanih iskustava i teorijskih predviđanja našeg *kvantno-holografskog / kvantno-gravitacionog okvira*: (1) *pominjanje isključivo transpersonalno-tunelirajućih spiritualnih komunikacija, bez prostorno-vremenskih barijera (u skladu sa našim teorijskim predviđanjima)*; (2) *duša transpersonalno bira par budućih roditelja, između nekoliko ponuđenih alternativa koje prethodno pažljivo opservira sa svim detaljima budućeg života (ukazujući da je na telesnom nivou život predestiniran postojećim graničnim uslovima na nivou kosmičkog polja / kolektivne svesti)*; (3) *napravljenim izborom roditelja život nije potpuno fiksiran, već se spiritualnim sredstvima, pokajanjem i praštanjem sebi i drugima, može optimizirati (unositi nove granične uslove na nivou kosmičkog polja / kolektivne svesti, što ukazuje na fundamentalni značaj duhovnosti kao izvora najveće slobode za optimiziranje inače predestiniranih životnih programa – uz pažljivu kontrolu i reakcija na tekuća životna iskušenja kako se ne bi dodatno produbljivali postojeći konflikti)*; (4) *iako pomenuta iskustva bude jake asocijacije na*

[41,65] i tradicija Istoka [42,49,65] i Zapada [48,49,65], uz isticanje da ih je *moguće optimizirati duhovnim očišćenjem* [41,42,48,49,51,63-65]).¹⁹

Isti kvantno-holografski okvir ukazuje i na *dva modusa spoznaje*, prema jačini sprege svest-telo-okruženje [14,16-23]: *slabo-spregnuti kvantno-koherentni direktni* (u *van-telesnim* duhovno / kreativnim prelaznim i izmenjenim stanjima svesti, tipa molitve, meditacije, sanjarenja, lucidnih snova²⁰...), i *jako-spregnuti klasično-redukovani indirektni* (u *telesnim* perceptivno / racionalno posredovanim *normalnim*

reinkarnaciju, ipak neke tamošnje spoznaje ukazuju i na mogućnost prenosa informacija istih sadržaja svesti na više mesta tokom vremenski preklapajućih životnih perioda (*implicirajući da se radi o trans-generacijskom prenosu nakupljenih informacija, sa impresijama da preneti konflikti ostavljaju snažan utisak prethodno proživljenih života*). U kontekstu pomenute *trans-generacijski-predestiniране kvantno-holografске slike kolektivne svesti* (kako sugerišu i iskustva tribalnih tradicija [41,65] i tradicija Istoka [42,49,65] i tradicija Zapada [48,49,65]), čini se da je *iracionalno biti ljut na životni program* (prethodno prenatalno slobodno izabrani [51]), ali je takođe *neracionalno ne optimizirati ga* (duhovno-praštajućim prihvatanjem sebe i svoga okruženja), *doprinoseći kako sopstvenom duhovnom rastu tako i rasterećenju svog trans-generacijskog mentalnog okruženja* (što je temeljno pitanje i mentalne higijene i građanske pristojnosti, odnosno i duhovnog i građanskog morala)!

¹⁹ Na toj liniji, vredi istaći svetski bestseller *fascinantne ispovesti Anite Murđani* [47], koja *spiritualnom promenom svog životnog programa* (u kojem prethodno nije dovoljno volela sebe i imala strah od kancera, pa pre svega iz ljubavi prema ucveljenom mužu odlučuje da promeni (i oprost i sebi i njemu) prethodni program i da nastavi da živi...) – doživljava povratak iz kliničke smrti i potom posle nekoliko nedelja i *spontano isceljenje iz terminalne faze kancera* – sjajno doprinoseći razumevanju da i *najteže psihosomatske bolesti*, poput raka, *imaju korene u energetsko-informacionim blokadama* i da *isceljenje započinje njihovim uklanjanjem* (najpre ljubavlju prema sebi, prihvatanjem sebe i praštanjem sebi, što se potom manifestuje i ljubavlju prema drugima i prihvatanjem drugih... recimo, *spiritualno-rasplićućom / razvezujućom pokajničko-praštajućom molitvom 'Bože moj, pomoz mi da prihvatim sebe, svoju ličnost, svoje telo, svoje probleme, svoje okruženje, svoje bližnje, svoje prijatelje, svoje neprijatelje, svoju bolest, svoje terapeute i svoje terapije... Pomoz mi da oprostim i samom sebi i svima drugima... Zahvaljujem Ti na dosadašnjoj podršci, i molim Ti se da nas sve poštediš daljih prevelikih iskušenja'* [17,86])!

²⁰ Moram da istaknem da sam se i sam često suočavao sa unutrašnjom realnošću anticipativnih *lucidnih snova* (ne odolevši da i sam napišem tematsku knjigu koja budi reminiscencije na istoimenu Jungovu duhovnu autobiografiju [86]) i sagledavanjem interpretacije njihove višeslojne simbolike iz ličnog, porodičnog i kolektivnog nesvesnog – uz potonje empirijske uvide da se neprijatne anticipacije i aktuelni konflikti, kao i iskušenja bilo mentalnih bilo aktuelizovanih uzvraćanja, mogu reprogramirati *sve-praštajućom molitvom* za one koji su u njih uključeni (što je i fundamentalna hrišćanska spoznaja). Osim *isceliteljskog efekta*, po pravilu se tada dobija i asocijativno povezana *kognitivna informacija* sa kvantno-holografskog nivoa kolektivne svesti, koja kao *emocionalno-obojena* ima *dovoljan intenzitet* da preskoči pragovni nivo nervnog sistema, gde se kao klasično-redukovana informacija *simbolički kodira* u formi *lucidnih snova*. Pri tome, neophodno je *zapamtiti i analizirati lucidne snove* neposredno po buđenju, jer se inače zaboravljaju i potiskuju u podsvest, a problem za sebe je sama *simbolika lucidnih snova*, koja je po pravilu višeslojna i odnosi se na *lično, porodično i kolektivno nesvesno*. Posebno ističem da su simbolika i sadržaji *snova bliskih osoba* često *zajednički kodirani*, što i nije novo otkriće, jer iskustva mnogih *šamanističkih tribalnih tradicija* ukazuju da su snovi *grupne poruke* za čitavo pleme, a da su lucidni snevači *komunikacioni kanal* za poruke sa nivoa kolektivne svesti [50]. Sve pomenute introspektivne spoznaje bile su neposredno inspirisane i mojim teorijskim predviđanjima uloge prelaznih stanja svesti u *transpersonalnim komunikacijama*, pa sam tako empirijski otkrio mogućnost najlakše *kontrole prelaznih stanja svesti ulaska u san*, sa *mentalnim adresiranjem* na metu transpersonalne komunikacije, koja se izgleda odigrava kvantno-gravitacionim *tuneliranjem svesti* u visoko-neineracionalnim prelaznim stanjima svesti (tzv. *astralne projekcije* u ezoterijskoj praksi, bez prostorno-vremenskih barijera). Takva stanja su posebno pogodna, i zbog neophodnosti da se ovako transpersonalno dobijena ekstrasenzorna informacija potom pri buđenju pojača do nivoa budne svesti, jer se mozgu odgovarajućim mentalnim adresiranjem pred spavanje *definiše prioritet* za pojačavanje pri buđenju upravo mentalno asocijativno povezanih transpersonalno-dobijenih ekstrasenzornih informacija. To se spontano veoma retko dešava u budnom stanju zbog velike konkurencije mnoštva senzornih informacija iz bliskog okruženja, koje iz biološki-adaptivnih razloga po pravilu dobijaju podsvesni prioritet moždanih selektivno-pojačavačkih mehanizama, u odnosu na nesvesno razmenjivane ekstrasenzorne informacije sa daljim okruženjem znatno ispod praga svesti. Naravno, postoje i izuzeci, kakvi su *ekstrasensi* (koji kontrolisano pojačavaju razmenjivane ekstrasenzorne informacije [50]), ili vrlo *kreativne osobe* poput Mocarta (koji uopšte nije komponovao već je svoju muziku *direktno primao* iz 'Božanskog izvora' i jedino je imao problem da ih zapiše [85]) ili Tesle (koji je otkrića svojih aparata dobijao u *vizijama* u budnom meditativnom stanju u dinamičkoj formi *ejdetskih slika*, smatrajući da i naučne i umetničke ideje dolaze iz zajedničkog kosmičkog kreativnog izvora [21]). Tako se čini da su povezane-sa-poljem *kolektivna i individualna svest* samo različiti hijerarhijski nivoi *kosmičkog kvantnog holograma*, omogućujući suptilnu kvantno-informacionu fraktalnu spregu između različitih hijerarhijskih nivoa u Prirodi. Čitaocima zainteresovanim za fenomenologiju svesti toplo preporučujem i knjigu Majkla Talbota, *Holografski univerzum* [50], koja obiluje mnogim dokumentovanim misterioznim fenomenima iz *izmenjenih stanja svesti* (uključujući *anticipativne vizije* i *lucidne snove*); v. i videolink <http://www.dejanrakovicfund.org/video2.html>. Talbot (i sam ekstrasens) u ovoj knjizi ukazuje da bi *Univerzum* mogao biti *džinovski kvantni hologram*, vrsta *konstrukta uma na granici subjekta / objekta* – relativizirajući pitanje *da li objektivna stvarnost postoji ili fluktuira* između *implicitnog (kvantno-holografskog)* i *eksplicitnog (klasično-redukovanog) poretka!*? Ovo gledište je blisko iskustvima mnogih *šamanističkih tribalnih tradicija*, koje smatraju da pravu (kvantno-holografsku!) stvarnost predstavljaju snovi, a da je (klasično-redukovano!) budno stanje laž / privid (*maja*, kako se ističe u *tradicijama Istoka*) [49,50].

stanjima svesti, tipa čulne percepcije, logičkog i naučnog zaključivanja...) – uz uslove uzajamne transformacije. To objašnjava i principijelno neadekvatnu informacionu racionalizaciju direktnog kvantno-holografskog duhovnog / religijskog *mističnog iskustva* (kao problem kvantne teorije merenja, o redukciji implicitnog poretka kvantno-koherentnih (kvantno-holografskih) superpozicija stanja u eksplicitni poredak mernih klasično-redukovanih stanja [14,16-23]) – što je blisko iskustvima mnogih *šamanističkih tribalnih tradicija*, koje smatraju da *istinsku* (kvantno-holografsku) stvarnost predstavljaju *snovi* [50], a da je (klasično-redukovano) budno stanje laž / privid (*maja*, kako se ističe u *tradicijama Istoka* [49]). Tako *nauka zatvara krug, re-otkrivajući dva različita modusa spoznaje* i istovremeno postavlja i *sopstvena epistemološka ograničenja* [14,16-23] – kako je to sačuvano milenijumima u *šamanističkim tribalnim tradicijama* [41,65]²¹ ili kako je pre više od dva milenijuma opisao Patandali u *Joga sutrama*, ističući da je *mistično iskustvo (samadi) 'ispunjeno istinom'* i da je ono 'iznad zaključivanja i svetih spisa' [49,87], da bi početkom prošlog veka Berđajev u *Filosofiji slobode* razliku vere i znanja formulisao kao razliku dva načina saznanja, molitvom-posredovanog 'projavljivanja stvari nevidljivih' i racionalno-posredovanog 'projavljivanja stvari vidljivih' [88].²²

Osim toga, neophodnost neposredne kvantno-holografске sprege individualne i kosmičke kolektivne svesti u opserviranju implicitnog poretka zahtevala bi slabu vantelesnu kvantno-komunikacionu spregu svest-okruženje, odnosno prethodno *reprogramiranje svih psihosomatskih opterećenja* (očišćenje od posesivnih ili hedonističkih emocionalno-mentalnih grehovitih / karmičkih veza sa svetom – koje bi kao opterećujuće 'mentalne adrese' dovodile do kvantnog projektovanja mentalno-kanalisane tunelirane svesti na odgovarajuće vantelesno okruženje, i time do klasično-redukovanog *van-telesnog ekstrasenzornog opserviranja* mentalno-adresiranog okruženja) – pa je u tom kontekstu i razumljiv napor mistika svih tradicija da *kroz duhovnu praksu* (molitvu, meditaciju, ...) *prethodno očiste svest / dušu* i tako dosegnu svoj *konačni eshatološki cilj* (Carstvo Božje, nirvanu, ...), odnosno *post-mortem spasenje* (bezgrešne, nevezane) duše dostizanjem *ponovnog-sjedinjenja (re-ligare / yoga) sa duhovnim praizvorom* [48,49].²³

²¹ Lep primer opisa *dva modusa spoznaje* nalazimo u srednjeameričkoj *Jaki* tradiciji opisanoj u knjigama Kastanede, kao dva tipa stvarnosti, *tonal* (čulno-percipiran u normalnom stanju svesti) i *nagual* (ekstrasenzorno-percipiran u izmenjenim stanjima svesti, sa opservabilnim '*srebrnim vrpčama*' od vitalne energije koje nas (preko *srčanih, stomačnih ili grlenih čakri*) transpersonalno povezuju sa okruženjem); nešto slično se pominje i u afričko-haičanskoj *vudu* tradiciji (u kojoj se *vizualizacijom namerno stvara 'srebrna vrpca'* između operatora i žrtve), i u havajskoj *hoo'ponopono* tradiciji (u kojoj se *vizualizacijom preseca 'srebrna vrpca'* i tako uklanja postojeća transpersonalna emocionalna veza – koja inače *prirodno postoji* između majke i deteta, a *spontano nastaje* i intenzivnom razmenom vitalne energije između rođaka, bliskih saradnika, sadašnjih i bivših ljubavnika, prijatelja i neprijatelja, pri čemu može opstati i *post mortem* između žive i umrle osobe) [17,18,41]. Pomenimo i da se u havajskoj *hoo'ponopono* tradiciji (baziranoj na *participatornom* konceptu preuzimanja potpune *odgovornosti za svaku okolnost* u kojoj se nalazimo, kao posledice postojećih transpersonalno-spletenih životnih programa) primenjuje *molitvena praksa* praštanja sebi u kontekstu neke životne situacije (obraćanjem u mislima svojoj duši i Bogu: *izvini, oprosti mi, volim te, hvala ti*), sa fascinantnim uspesima u *reprogramiranju i sebe i svoga okruženja* (poput čudesnog iskustva naše rođake Milice, sa genetski uslovljenom visokorizičnom trudnoćom vrlo niskog nivoa plodove vode, normalizovanom tokom samo nekoliko dana ho'oponopono molitvene prakse, sa potonjim normalnim porođajem); i u drugim tribalnim tradicijama inicirani šamani ritualno ulaze u izmenjena stanja svesti u kojima dobijaju odgovore na zdravstvene probleme pripadnika svoga plemena, i na metode njihovog isceljenja koje se u osnovi svode na reprogramiranje opterećenja na nivou kolektivne svesti (kao u južnoameričkoj *ajauaska* tradiciji, ili u nigerijskoj *abiku* tradiciji sa fascinantnim spiritualnim dijagnostikovanjem i potonjim produženjem predestinirano-kratkkih životnih programa) [17,18,41].

²² Imajući u vidu *principijelno neadekvatnu informacionu racionalizaciju* direktnog kvantno-holografskog duhovnog / religijskog *mističnog iskustva*, to može pomoći da shvatimo da su sve naše *parcijalne racionalizacije* (sa različito personalizovanim panteonima) ipak samo aproksimacije *fundamentalno-holističke stvarnosti* [48-51,65,80], i da su sve *podele* koje nas najpre bezazleno razdvajaju a potom spontano rađaju velike konflikte – *tragični nesporazum* duhovno nezrele (istorijske) epohe civilizacije. U istom kontekstu treba pomenuti i *višemilenijumsku kontroverzu o post mortem evoluciji duše*, koja se verovatno odnosi na *interpretativni epistemološki nivo* racionalizovanja transpersonalnog prenosa mentalno-adresiranih opterećenja unutar postojeće generacije i dalje trans-generacijski na naredne posredstvom mreže kolektivne svesti, sa mogućim impresijama da se naročito jaki konflikti prenose kao 'ego-stanja' koja ostavljaju snažan utisak prethodno proživljenih života [17,23,48-51,65,80]. A kakva je *ontološka spiritualna stvarnost* – moglo bi ostati *trajna kontroverza* svakog principijelno ograničenog pokušaja *ljudske racionalizacije* [49].

²³ To ipak *ostavlja prostor i za personalnu ljubav*, čija najviša manifestacija jeste upravo sposobnost i spremnost za *stalno i bezuslovno praštanje* (voljenoj osobi, i zbog nje svima drugima, uključujući neprijatelje) u molitvi i (sa njom kvantno-holografski uzajamno povezanoj) životnoj praksi; slično se odnosi i na ljubav prema rodbini i prijateljima [14,16-23].

Sve ovo ukazuje na *puni značaj holističkog obrazovanja i ponašanja*, demonstrirajući neophodnost *redefinisanja* globalnih edukativnih / informacionih / političkih ciljeva, sa preorijentacijom prema *holističkim blagim akcijama za globalna rešenja svetskog društva rizika* [89-91].

5. Zaključak

Sa racionalno-empirijske tačke gledišta, ovaj rad uključuje sva *tri suštinska aspekta* koja moraju biti u fokusu svakog *uporednog istraživanja* nauke i religije: (i) *utilitarnost* i/ili ograničenja psihosomatskih transpersonalnih praksi tribalnih tradicija, meditacijskih praksi Istoka i molitvenih praksi Zapada, u iscelenju ili spasenju duše; (ii) *epistemologija* dva modusa spoznaje, direktno-mističnog i indirektno-racionalnog; i (iii) *fenomenologija* transpersonalno-mističnih, bliskih smrti, vantelesnih i ekstrazensornih stanja svesti.

Tako, prethodna razmatranja ukazuju da postoje *tri linije fronta integrativne psihosomatske medicine*: (i) *duhovnost & cirkularne (psiho / energetske) terapije iz svih relevantnih meta-pozicija*, sa potencijalnom mogućnošću trajnog uklanjanja uzajamnih memorijskih atraktora na nivou kolektivne svesti; (ii) *(kvantno) holistička medicina i ne-cirkularne (psiho / energetske) terapije*, koje privremeno uklanjaju memorijske atraktore na nivou akupunktornog sistema / individualne svesti i sprečavaju ili ublažavaju njihovu somatizaciju, kao posledicu nemara na prvom nivou; (iii) *konvencionalna simptomatska medicina*, koja kroz imunologiju, farmakologiju, preventivnu dijagnostiku i hirurgiju na *telesnom nivou* sprečava ili ublažava somatizovane posledice nemara na prva dva nivoa. Posebno treba istaći, da *nužne aktivnosti* na drugom i trećem nivou, uz *zanemarivanje prvog nivoa*, imaju za posledicu *dalje prenošenje memorijskih atraktora* na nivou individualne i kolektivne svesti u ovoj i narednim generacijama, samo *nagomilavajući kvantno-holografška nelokalna opterećenja* koja prouzrokuju potom ne samo bolesti, već i međuljudske sukobe, ratove i druga stradanja.

Osim toga, prethodna razmatranja ukazuju da postoje *dva modusa spoznaje*, prema jačini sprege svest-telo-okruženje: (i) *slabo-spregnuti kvantno-koherentni duhovno / kreativni direktni* (u izmenjenim i prelaznim stanjima svesti) i (ii) *jako-spregnuti klasično-redukovani perceptivno / racionalni indirektni* (u normalnim stanjima svesti) – sa značajnim epistemološko / duhovnim implikacijama. Pomenuta istraživanja su na liniji ponovno probuđenog naučnog interesovanja za fenomen *svesti*, uz nagoveštaje pojave *velike sinteze dva modusa spoznaje* – gde *uloga svakog pojedinca* postaje *nezamenljiva* zbog uticaja i brige za *kolektivno mentalno okruženje*, što je *fundamentalno pitanje* i duhovnog i građanskog morala. I mogu pomoći da shvatimo da su sve naše *parcijalne racionalizacije* (klasično-redukovana mapiranja!) ipak samo aproksimacije *fundamentalno-holističke stvarnosti* (kvantno-holografške teritorije!) – a da su sve *podele tragični nesporazum* duhovno nezrele (istorijske) epohe civilizacije (jer, mapa nije teritorija!).

Time bi civilizacija, kroz *sintezi* naučnih saznanja iz oblasti *svesti* i milenijumskih iskustava *duhovnih tradicija*, mogla doprineti da *novi milenijum* bude obeležen *mudrošću*. Odlučujuću ulogu u ovom procesu mogle bi da odigraju *sve verske zajednice, kultivišući istinski duhovni moral* i apsolutnu (ne deklarativnu, kao do sada kroz istoriju!) međuljudsku, međuetničku i međuveršku *toleranciju*, kao meru ponašanja pojedinaca iz *perspektive smrti*, odnosno količine generisanih i nereprogramiranih psihosomatskih konflikata do trenutka smrti, koja određuje *spiritualnu evoluciju* duše umrlog ali i *preferencije* za individualnu i / ili kolektivnu budućnost potomstva – koju je moguće *značajno izmeniti* jedino kroz *kolektivno upražnjavanje molitve* za svoje bližnje i svoje neprijatelje, i sledstveno *globalno rasterećenje kolektivne svesti*.

Zahvalnost – Ovaj rad je delimično finansiran od strane Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije, Projekat br. 178027.

Literatura

1. Lep pregled istraživanja u eksperimentalnoj parapsihologiji dat je u knjizi: A. Mitrović, *Uticaj svesti na materiju*, Beograd, 2015. Moglo bi se reći da ona započinju sa ranim prostorno-vremenski nelokalnim istraživanjima sinhroniciteta Karla Gustava Junga [2] i ranim ekstrasenzornim i psihokinetičkim istraživanjima Jozefa Benksa Rajna [3] na američkom Univerzitetu Djuk, da bi se nastavila potonjim nelokalnim ekstrasenzornim i psihokinetičkim eksperimenatima sa generatorima slučajnih brojeva Helmuta Šmita [4] na Univerzitetu Djuk i značajno unapređenih nelokalnih psihokinetičkih eksperimenata sa generatorima slučajnih događaja²⁴ Roberta Džana i Brende Dan [5], kao i Rodžera Nelsona [6] na Univerzitetu Princeton i Dina Radina [7] u Institutu za noetičke nauke u Kaliforniji, kao i nelokalnim eksperimenatima sa vantelesnim projekcijama svesti Čarlsa Tarta [8] na Univerzitetu Kalifornija u Dejvisu, i Hala Puthofa i Rasela Targa [9] na Stenfordskom istraživačkom institutu SRI.
2. C. G. Jung, *Synchronicity: An Acausal Connecting Principle*, Routledge & Kegan Paul, London, 1955; C. G. Jung, W. Pauli, *The Interpretation of Nature and the Psyche*, Routledge & Kegan Paul, London, 1955; postoje i naši prevodi.
3. J. B. Rhine, *Extra-Sensory Perception*, Bruce Humphries, Boston, MA, 1934; J. B. Rhine, J. G. Pratt, *Parapsychology: Frontier Science of the Mind*, Charles Thomas, Springfield, IL, 1957.
4. H. Schmidt, see [https://en.wikipedia.org/wiki/Helmut_Schmidt_\(parapsychologist\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Helmut_Schmidt_(parapsychologist)), *Rhine Research Center Institute for Parapsychology*, former Research Director.
5. R. J. Jahn, B. J. Dunne, *Margins of Reality*, Harcourt Brace, New York, 1988; R. G. Jahn, B. J. Dunne, *Consciousness and the Source of Reality: The PEAR Odyssey*, ICRL, Princeton, 2011; i mnoge arhivske publikacije i tehnička saopštenja *PEAR (Princeton Engineering Anomalies Research)*.
6. R. Nelson, see https://en.wikipedia.org/wiki/Roger_D._Nelson, *Global Consciousness Project*, Director.
7. D. Radin, *The Conscious Universe: The Scientific Truth of Psychic Phenomena*, HarperEdge, New York, 1997; D. Radin, *Entangled Minds: Extrasensory Experiences in a Quantum Reality*, Paraview, New York, 2006.
8. C. Tart, ed., *Altered States of Consciousness*, Academic, New York, 1972; C. Tart, ed., *Transpersonal Psychologies*, 2nd ed. Harper, San Francisco, 1992; C. Tart, *The End of Materialism: How Evidence of the Paranormal Is Bringing Science and Spirit Together*, Institute of Noetic Sciences, New Harbinger Publ, Oakland, CA, 2009.
9. C. T. Tart, H. E. Puthoff, R. Targ, eds., *Mind at Large: IEEE Symposia on the Nature of Extrasensory Perception (Studies in Consciousness)*, 2nd ed., Hampton Roads Publ., Charlottesville, VA, 2002; R. Targ, H. E. Puthoff, *Mind-Reach: Scientific Look at Psychic Ability (Studies in Consciousness)*, 2nd ed., Hampton Roads Publ, Charlottesville, VA, 2004.
10. V. Stambolović, ed., *Alternativni pristupi unapređenju zdravlja*, ALCD, Beograd, 2003.
11. <http://www.atpweb.org>; sajt *Društva za transpersonalnu psihologiju*, koje se od ranih 1970-ih bavi proučavanjem najvišeg ljudskog potencijala, i sa razumevanjem holističkih spiritualnih i transcendentnih stanja svesti (čineći transpersonalnu psihologiju četvrtom silom u psihologiji, pored psihoanalize, biheviorizma, i humanističke psihologije, prema Maslow-u, jednom od njenih osnivača).
12. http://www.imconsortium.org/prod/groups/ahc/@pub/@ahc/@cahcim/documents/asset/ahc_asset_391689.pdf; sajt *Konzorcijuma akademskih medicinskih centara za integrativnu medicinu*, osnovanog krajem 1990-ih, koji uključuje preko 60 vrhunskih američkih akademskih centara i pridruženih institucija, sa ciljem transformisanja medicine kroz rigorozne naučne studije, nove modele kliničke nege, i inovativne edukativne programe koji integrišu biomedicinu, kompleksnost ljudskog bića, suštinsku prirodu isceljenja, i bogatstvo terapijskih sistema.
13. S. Hameroff *et al* (eds.), *Toward a Science of Consciousness*, Series of Tucson Conferences, 1994-2015; počev od 2016. ova konferencija je promenila naziv u *Science of Consciousness*, implicirajući da je istraživanje svesti ušlo u fazu naučne maturacije.
14. D. Raković, A. Škokljević, D. Djordjević, *Uvod u kvantno-informacionu medicinu: Sa osnovama kvantno-holografske psihosomatike, akupunkturologije i refleksoterapije*, ECPD, Beograd, 2009; Grupa autora, *Anti-stres holistički priručnik: Sa osnovama akupunktura, mikrotalasne rezonantne terapije, relaksacione masaže, aerojonoterapije, autogenog treninga i svesti*, IASC, Beograd, 1999; v. i videolinkove <http://www.dejanrakovicfund.org/video8.html>, <http://www.dejanrakovicfund.org/video9.html>
15. D. Raković, M. Dugić, J. Jeknić-Dugić, M. Plavšić, S. Jaćimovski, J. Štrajčić, On macroscopic quantum phenomena in biomolecules and cells: From Levinthal to Hopfield, *BioMed Res. Int.*, vol. 2014 (2014) Article ID 580491, 9 pages; D. Raković, M. Dugić, M. Plavšić, G. Keković, I. Cosic, D. Davidović, Quantum decoherence and quantum-holographic information processes: From biomolecules to biosystems, *Mater. Sci. Forum* 518 (2006) 485-490; D. Raković, M. Dugić, M. Plavšić, Biopolymer chain folding and biomolecular recognition: A quantum decoherence theory approach, *Materials Science Forum* 494 (2005) 513-518; D. Raković, M. Dugić, M. Plavšić, The polymer conformational transitions: A quantum decoherence theory approach, *Materials Science Forum* 453-454 (2004) 521-528.
16. D. Raković, M. Dugić, M. M. Ćirković, Macroscopic quantum effects in biophysics and consciousness, *NeuroQuantology* 2(4) (2004) 237-262; M. Dugić, M.M. Ćirković, D. Raković, On a possible physical metatheory of consciousness, *Open Systems & Information Dynamics* 9(2) (2002) 153-166.

²⁴ Generatori slučajnih događaja (REG) našli su tokom poslednjih 20-tak godina svoju primenu i u kvantno-informacionoj medicini, za kvantno-holografsku beskontaktnu REG-detekciju stanja klijenta sa uporednom ekspertskom analizom postojeće kvantno-holografske senzorne REG-baze podataka homeopatskih preparata, simptom-specifičnih frekvencija, mentalnih i emocionalnih grupa i sl. (v. <http://www.energy-medicine.info>, http://www.dejanrakovicfund.org/2012_FDR_Stres_&_Antistres.pdf).

17. D. Raković, *Osnovi biofizike*, 3. izd., IASC & IEFPG, Beograd, 2008; D. Raković, *Integrativna biofizika, kvantna medicina i kvantno-holografška informatika: Psihosomatsko-kognitivne implikacije*, IASC & IEFPG, Beograd, 2008, postoji i englesko izdanje; v. i videolink <http://www.dejanrakovicfund.org/video1.html>
18. <http://dejanrakovicfund.org>; FDR sajt za promovisanje holističkog istraživanja i ekologije svesti, sa raspoloživim relevantnim autorovim knjigama, zbornicima, radovima, saopštenjima, i linkovima na preporučene websajtove; v. i Agape videolinkove <http://www.dejanrakovicfund.org/video4.html>, <http://www.dejanrakovicfund.org/video7.html>, <http://www.dejanrakovicfund.org/video10.html>.
19. D. Raković, Dj. Koruga, Ž. Martinović, G. Stanojević, On biophysical structure of brainlike biocomputers, in: P. I. Lazarev, ed., *Molecular Electronics*, Kluwer, Dordrecht, 1991; D. Raković, Neural networks, brainwaves, and ionic structures: Acupuncture vs. altered states of consciousness, *Acup. & Electro-Therap. Res., Int. J.* 16 (1991) 89-99; D. Raković, Brainwaves, neural networks, and ionic structures: Biophysical model for altered states in consciousness, in: D. Raković, Dj. Koruga, eds., *Consciousness: Scientific Challenge of the 21st Century*, ECPD, Belgrade, 1995, postoji i srpsko izdanje; D. Raković, Prospects for conscious brain-like computers: Biophysical arguments, *Informatica (Special Issue on Consciousness as Informational Phenomenalism)* 21(3) (1997) 507-516; D. Raković, M. Dugić, Consciousness mediated quantum gravitational collapse via generated wormholes: From macroscopic biophysical to microscopic quantum arguments, in: *Proc. 3rd Int. Conf. Computational Intelligence & Neuroscience / Proc. Joint Conf. Information Sciences, Vol. 2*, Research Triangle Park/Durham, NC, 1998; D. Raković, Transitional states of consciousness as a biophysical basis of transpersonal transcendental phenomena, *Int. J. Appl. Sci. & Computat.* 7(3) (2000) 174-187; D. Raković, Scientific bases of quantum-holographic paradigm, in: I. Kononenko, ed., *Proc. Int. Conf. Measuring Energy Fields*, Kamnik, Slovenia, 2007.
20. D. Raković, Quantum-holographic framework for consciousness and acupuncture: Psychosomatic-cognitive implications, *Medical Data Rev.* 3(3) (2011) 303-313, Reprinted in: D. Karabeg, D. Raković, S. Arandjelović, M. Mićović, eds., *Proc. QIM 2011 Round Table Knowledge Federation, QUANTTES & HF & DRF*, Belgrade, 2011. D. Raković, Stress and anti-stress: Holistic quantum-informational framework, with anti-stress recommendations, in: S. Jovicic, M. Subotic, M. Sovilj, eds., *Verbal Communication Quality Interdisciplinary Research II*, LAAC & IEPSP, Belgrade, 2013; D. Raković, Quantum-informational bases and frontiers of psychosomatic integrative medicine, in: B. Reljin, S. Stanković, eds., *Proc. 12th NEUREL*, IEEE Serbia & Montenegro Section, Belgrade, 2014; D. Raković, On fundamental quantum-informational framework of acupuncture-based and consciousness-based integrative medicine, Plenary lecture presented at *7th European Congress for Integrative Medicine*, ECIM, Belgrade, 2014; D. Raković, On biophysical energy-informational nature of acupuncture system, consciousness and vital energy, *Speech & Language 2015*, LAAC & IEPSP, Belgrade, 17-18 October 2015, preprint.
21. D. Raković, Tesla i kvantno-koherentna stanja svesti: 'Case study' za razumevanje prirode kreativnosti, u: M. Benišek, Dj. Koruga, S. Pokrajac, eds., *Tesla: Vizije, delo, život*, Mašinski fakultet, Beograd, 2007; D. Raković, On nature and control of creativity – Tesla as a case study, in: D. Karabeg, J. Park, eds., *Proc. 2nd Int. Workshop on Knowledge Federation*, Dubrovnik, Croatia, 2010, CEUR-WS.org/Vol-822, 2011; v. i videolink [Nikola Tesla i razumevanje prirode kreativnosti](http://www.tesla2015.com/tesla/), kao i sajt <http://www.tesla2015.com/tesla/>
22. D. Raković, M. Dugić, Quantum-holographic and classical Hopfield-like associative nnets: Implications for modeling two cognitive modes of consciousness, *Opticheskii J.* 72(5) (2005) 13-18 (*Special Issue on Topical Meeting on Optoinformatics 'Optics Meets Optika'*, Saint-Petersburg, 2004); D. Raković, Kvantno-koherentni i klasično-redukovani modusi svesti: religijske i epistemološke implikacije, u: V. Jerotić, M. Arsenijević, P. Grujić, D. Raković, eds., *Religija i epistemologija*, Dereta, Beograd, 2007.
23. D. Raković, On quantum-holographic bases and frontiers of integrative medicine and transpersonal psychology: Psychosomatic, epistemological, and spiritual implications, in: G. Brekhman, M. Sovilj, D. Raković, eds., *Proc. 1st Int. Congress on Psychological Trauma: Prenatal, Perinatal & Postnatal Aspects (PTPPA 2015)*, LAAC & IEPSP, Belgrade, 2015; D. Raković, Kvantno-holografške osnove psihosomatike i duhovnosti: Prilog uporednom istraživanju nauke i religije, Preprint rada saopštenog na Međuverskom okruglom stolu *Religija, nauka, kultura: doprinos svetskih religija nauci i kulturi – verska baština kao predmet istraživanja na Univerzitetu u Beogradu*, Kancelarija ombudsmana Univerziteta u Beogradu, 10.06.2013; D. Raković, Biofizičke osnove i granice (kvantno)holističke psihosomatike, u: V. Jerotić, Dj. Koruga, D. Raković, eds., *Nauka – Religija – Društvo*, Bogoslovski fakultet SPC & Ministarstvo vera Vlade Republike Srbije, Beograd, 2002; v. i videolink <http://www.dejanrakovicfund.org/video13.html>
24. M. Peruš, Neuro-quantum parallelism in mind-brain and computers, *Informatica* 20 (1996) 173-183; M. Perus, Multi-level synergetic computation in brain, *Nonlinear Phenomena in Complex Systems* 4 (2001) 157-193.
25. T. Kohonen, *Self-Organization and Associative Memory*, Springer, Berlin, 1984; D. Amit, *Modeling Brain Functions: The World of Attractor Neural Nets*, Cambridge Univ Press, Cambridge, 1989; H. Haken, *Synergetic Computers and Cognition, A top-Down Approach to Neural Nets*, Springer, Berlin, 1991; K. Pribram, *Brain and Perception: Holonomy and Structure in Figural Processing*, Lawrence Erlbaum, Hillsdale, 1991.
26. S. Hameroff, R. Penrose, Consciousness in the universe, A review of the 'Orch OR' theory, *Physics of Life Reviews* 11 (2014) 39–78.
27. R. Penrose, *The Emperor's New Mind*, Oxford Univ. Press, New York, 1989, postoji i naš prevod; R. Penrose, *Shadows of the Mind: A Search for the Missing Science of Consciousness*, Oxford Univ Press, Oxford, England, 1994.
28. M. Dugić, *Dekoherencija u klasičnom limitu kvantne mehanike*, SFIN XVII(2), Institut za fiziku, Beograd, 2004; D. Giulini, E. Joos, C. Kiefer, J. Kupsch, I. -O. Stamatescu, H. D. Zeh, *Decoherence and the Appearance of a Classical World in Quantum Theory*, Springer, Berlin, 1996.

29. J. von Neumann, *Mathematical Foundations of Quantum Mechanics*, Princeton Univ Press, Princeton, NJ, 1955.
30. H. P. Stapp, Quantum theory and the role of mind in nature, *Found. Phys.* 31 (2001) 1465-1499; H. Stapp, *Mind, Matter, and Quantum Mechanics*, Springer, New York & Berlin, 1993.
31. A. Shimony, in: R. Penrose, A. Shimony, N. Cartwright, S. Hawking, eds., *The Large, the Small and the Human Mind*, Cambridge Univ Press, Cambridge, 1995.
32. M. Jibu, K. H. Pribram, K. Yasue, From conscious experience to memory storage and retrieval: The role of quantum brain dynamics and boson condensation of evanescent photons, *Int. J. Modern Physics B* 10(13-14) (1996) 1735-1754.
33. S. P. Sit'ko, L. N. Mkrтчian, *Introduction to Quantum Medicine*, Pattern, Kiev, 1994; N. D. Devyatkov, O. Betskii, eds., *Biological Aspects of Low Intensity Millimetre Waves*, Seven Plus, Moscow, 1994; Yu. P. Potehina, Y. A. Tkachenko, A. M. Kozhemyakin, *Report on Clinical Evaluation for Apparatus EHF-IR Therapies Portable with Changeable Oscillators CEM TECH*, CEM Corp, Nizhniy Novgorod, 2008; Z. Jovanović-Ignjatić, *Kvantno-hologramska medicina: Kroz prizmu akupunkturnih i mikrotalasno-rezonantnih (samo)regulatornih mehanizama*, Quanttes, Beograd, 2010.
34. Z. Jovanović-Ignjatić, D. Raković, A review of current research in microwave resonance therapy: Novel opportunities in medical treatment, *Acup. & Electro-Therap. Res., The Int. J.* 24 (1999) 105-125; D. Raković, Z. Jovanović-Ignjatić, D. Radenović, M. Tomašević, E. Jovanov, V. Radivojević, Ž. Martinović, P. Šuković, M. Car, L. Škarić, An overview of microwave resonance therapy and EEG correlates of microwave resonance relaxation and other consciousness altering techniques, *Electro- and Magnetobiology* 19 (2000) 193-220 (also presented at *10th Int. Montreux Congress on Stress*, Montreux, 1999).
35. <http://www.energy-medicine.info>; Inergetix website sa savremenim kritičkim pregledom i zapadnih i istočnih tehnologija iz oblasti energetsko-kvantno-informacione medicine, uključujući informaciju o Rife-ovom ranom istraživanju u oblasti biorezonantne medicine 1930-ih, koje nije bilo priznato u to vreme.
36. M. Tegmark, Importance of quantum decoherence in brain processes, *Phys. Rev. E* 61 (2000) 4194-4206.
37. A. I. Školjčev i saradnici, *Akupunkturologija*, ECPD, Beograd, 2011; Y. Omura, *Acupuncture Medicine: Its Historical and Clinical Background*, Japan Publ Inc, Tokyo, 1982; C. Xinong, ed., *Chinese Acupuncture and Moxibustion*, Foreign Languages Press, Beijing, 1987; F. G. Portnov, *Elektropunktturnaya refleksoterapiya*, Zinatne, Riga, 1982.
38. R. Voll, Twenty years of electroacupuncture diagnosis in Germany. A progress report, *Am. J. Acup.* 3(1) (1975) 7-17; A. V. Samohin, Y. V. Gotovski, *Elektropunktturnaya diagnostika i terapiya po metodu R. Folla*, 5. izd., IMEDIS, Moskva, 2007; M. Y. Gotovski, Y. F. Perov, L. V. Chernecova, *Bioresonansnaya terapiya*, IMEDIS, Moskva, 2008; B. Milovanovic, B. Hadzic, D. Joordanov, B. Matovic, N. Romcevic, L. Matija, B. Jefic, A. Dragicevic, Dj. Koruga, S. Mutavdzin, J. Paunovic, T. Gligorijevic, The high dilution of drugs and placebo effect: new nanotechnological approach, Plenary lecture presented at *7th European Congress for Integrative Medicine*, ECIM, Belgrade, 2014.
39. Y. Zhang, *ECIWO Biology and Medicine: A New Theory of Conquering Cancer and Completely New Acupuncture Therapy*, Neimenggu People Press, Beijing, 1987.
40. S. Milenković, *Vrednosti savremene psihoterapije*, Narodna knjiga - Alfa, Beograd, 1997; V. Jerotić, *Individuacija i (ili) oboženje*, Ars Libri, Beograd & Narodna i univerzitetska biblioteka, Priština, 1998; S. Grof, C. Grof, *Holotropic Breathwork: A New Approach to Self-Exploration and Therapy*, Series in Transpersonal and Humanistic Psychology, Sunny Press, Albany, 2010; R. Assagioli, *Jung and Psychosynthesis*, Psychosynthesis Research Foundation, New York, 1967; L. Trifunović, *JA ili ja, ko sam ja?*, Bio špajz, Beograd, 2014, sa mojom recenzijom, v. i videolink http://www.dejanrakovicfund.org/prezentacije/2014_TRIFUNOVIC.pdf.
41. C. Castaneda, *A Separate Reality: Further Conversations with Don Juan*, Simon & Schuster, New York, 1971, postoji i naš prevod; J. Vitale, I. Hew Len, *Zero Limits: The Secret Hawaiian System for Wealth, Health, Peace, and More*, Wiley, Hoboken, 2007, postoji i naš prevod; B. J. Øverbye, The divided self as understood by shaman natural healers! An effort of transcultural research to understand altered states of mind, *Med. Data Rev.* 1(3) (2009) 69-76; Č. Hadži-Nikolić, Entheogenic shamanism: Anthropological category, transpersonal dimension or psycho-therapeutic model, in: D. Raković, S. Arandjelović, M. Mićović, eds., *Proc. Symp. Quantum-Informational Medicine QIM 2011: Acupuncture-Based and Consciousness-Based Holistic Approaches & Techniques*, QUANTTES & HF & DRF, Belgrade, 2011; M. Tomšić Akengen, Abiku phenomenon: Spiritual origin and treatment of self-destructiveness, *ibid.*; S. Simonovska, Quantum transformation, *ibid.*
42. D. W. Orme-Johnson, J. T. Farrow, eds., *Scientific Research on Transcendental Meditation Program*, Collected papers Vol. 1, MERU Press, Rheinweiler, W. Germany, 1977; D. Chopra, *Quantum Healing: Exploring the Frontiers of Mind / Body Medicine*, Bantam Books, New York, 1989, postoji i naš prevod; H. Johari, *Breath, Mind, and Consciousness*, Destiny Books, Rochester, 1989; Paramahansa Yogananda, *Autobiography of a Yogi*, The Philosophical Library, New York, 1946, postoji i naš prevod; Swami Rama, *Living with the Himalayan Masters*, The Himalayan Institute Press, New York, 1978, postoji i naš prevod; D. Lončar, Yoga and evolution of consciousness, in: D. Raković, S. Arandjelović, M. Mićović, eds., *Proc. Symp. Quantum-Informational Medicine QIM 2011: Acupuncture-Based and Consciousness-Based Holistic Approaches & Techniques*, QUANTTES & HF & DRF, Belgrade, 2011.
43. Swami Sada Shiva Tirtha, *The Ayurveda Encyclopedia. Natural Secrets of Healing, Prevention and Longevity*, 2nd ed., Sat Yuga Press, New York, 2007; Master Choa Kok Sui, *The Origin of Modern Pranic Healing and Arhatic Yoga*, Institute for Inner Studies Publishing Foundation Inc, 2006, postoji i naš prevod.
44. Mantak Chia, *Awaken Healing Energy Through The Tao*, Aurora Press, Santa Fe, 1983, postoji i naš prevod; Yuan Tze, *Voyage to the Shore: An Invitation to Enhance Your Health and Develop Your Life, Parts 1, 2, 3*, Yuan Tze Centre, Wellington, New Zealand, 2008, 2010, 2011.

45. W. L. Rand, *Reiki The Healing Touch*, Vision, Southfield, 1998; M. Milenković, *Reiki – put ka sebi*, 2. izd., Booking, Beograd, 2010; M. Milenković, *Zlatni ključevi sreće – pet Reiki principa*, Booking Medica, Beograd, 2012; M. Milenković, M. Mićović, Reiki and spirituality, in: D. Raković, S. Arandjelović, M. Mićović, eds., *Proc. Symp. Quantum-Informational Medicine QIM 2011: Acupuncture-Based and Consciousness-Based Holistic Approaches & Techniques*, QUANTTES & HF & DRF, Belgrade, 2011; <http://www.reiki.rs>.
46. B. A. Brennan, *Hands of Light: A Guide to Healing Through the Human Energy Field*, Bantam Books, New York, 1987, postoji i naš prevod; Dž. Davitašvili, *Slušam svoje ruke*, Izida, Beograd, 1988, prevod sa ruskog; E. Pearl, *The Reconnection: Heal Others, Heal Yourself*, Hay House, Carlsbad, 2001, postoji i naš prevod; G. Grabovoi, S. Smirnova, S. Jeletzky, *Methods of Healing through the Application of Consciousness*, Rare Ware Medienverlag, Hamburg, 2012; postoji i naš prevod; R. Bartlett, *Matrix Energetics: The Science and Art of Transformation*, Beyond Words Publ, Hillsboro, 2009; F. J. Kinslow, *The Secret of Instant Healing*, Hay House, Carlsbad, 2008.
47. L. L. Hay, *You Can Heal Your Life*, Hay House, Carlsbad, 1984, postoji i naš prevod; A. Moorjani, *Dying To Be Me: My Journey from Cancer, to Near Death, to True Healing*, Hay House, Carlsbad, 2012, postoji i naš prevod sa mojom recenzijom, v. <http://www.dejanrakovicfund.org/prezentacije/2013 MOORJANI.pdf>; T. Dethlefsen, R. Dahlke, *The Healing Power of Illness: The Meaning of Symptoms and How to Interpret Them*, Element, Shaftesbury, 1990, postoji i naš prevod; V. Stibal, *Theta Healing: Go Up and Seek God, Go Up and Work with God*; THInK, Idaho Falls, 2006, postoji i naš prevod; B. Hellinger, G. ten Hevel, *Acknowledging what is: Conversations with Bert Hellinger*, Zeig, Tucker & Theisen, Phoenix, AZ, 1999, postoji i naš prevod; V. Ilić, *Kultura konflikta*, Paideia, Beograd, 2009; v. i moje linkove http://www.dejanrakovicfund.org/2012_FDR_Antistres_preporuke.pdf, http://www.dejanrakovicfund.org/2012_FDR_Stres_&_Antistres.pdf.
48. J. Vlahos, *Pravoslavna psihoterapija: svetootačka nauka*, Pravoslavna misionarska škola Crkve Sv. Aleksandra Nevskog, Beograd, 1998, prevod sa grčkog; L. Dossey, *Healing Words: The Power of Prayer and The Practice of Medicine*, Harper, New York, 1993; *Čuda na grobu Gospodnjem*, Pravoslavna misionarska škola pri Hramu Sv. Aleksandra Nevskog, Beograd, 1998, prevod sa ruskog, v. i videolink <http://www.dejanrakovicfund.org/video14.html>.
49. P. Vujićin, Stanja svesti u ezoterijskoj praksi, u: D. Raković, Dj. Koruga, eds., *Svest: naučni izazov 21. veka*, ECPD & Čigoja, Beograd, 1996, postoji i engleska verzija; K. Wilber, *The Atman Project*, Quest, Wheaton, IL, 1980; K. C. Markides, *Fire in the Heart. Healers, Sages and Mystics*, Paragon, New York, 1990, postoji i naš prevod; A. Bakhmutsky, Kabbalah, theory of systems, and psychic trauma, in: G. Brekhan, M. Sovilj, D. Raković, eds., *Proc. 1st Int. Congress on Psychological Trauma: Prenatal, Perinatal & Postnatal Aspects (PTPPA 2015)*, LAAC & IEPSP, Belgrade, 2015.
50. M. Talbot, *The Holographic Universe*, HarperCollins, New York, 1991, v. i videolink <http://www.dejanrakovicfund.org/video2.html>; L. McTaggart, *The Field: The Quest for the Secret Force of the Universe*, HarperCollins, London, 2001; L. McTaggart, *The Intention Experiment: Using Your Thoughts to Change Your Life and the World*, Free Press, New York, 2007; postoje i naši prevodi.
51. M. Newton, *Journey of Souls*, Llewellyn, Woodbury, 1994, postoji i naš prevod; v. i videolink <http://www.dejanrakovicfund.org/video15.html>.
52. R. Hecht-Nielsen, *Neurocomputing*, Addison-Wesley, New York, 1990.
53. J. Szentagothai, Downward causation?, *Ann. Rev. Neurosci.* 7 (1984) 1-11; E. R. Kandel, A new intellectual framework for psychiatry, *Am. J. Psychiatry* 155 (1998) 457-469.
54. S. C. F. Hahnemann, *Organon der Rationellen Heilkunde*, Dresden, 1810; B. Bellavite, A. Signorini, *The Emerging Science of Homeopathy: Complexity, Biodynamics and Nanopharmacology*, North Atlantic Books, Berkeley, 2002; A. Krstić, *Homeopatija i zdravlje. Priručnik za samopomoć i uzajamnu pomoć u lečenju ljudi*, Mol, Beograd, 2000; B. Todorović, *Naučne osnove homeopatije: bioinformatika i nanofarmakologija*, Prometej, Novi Sad, 2005.
55. M.-W. Ho, F.-A. Popp, U. Warnke, *Bioelectrodynamics and Bio-communication*, World Scientific, Singapore, 1994.
56. P. P. Gariaev, *Lingvistiko-volnovoi genom: teoriya i praktika*, Institute of Quantum Genetics, Kiev, 2009; P. P. Gariaev, M. J. Friedman, E. A. Leonova-Gariaeva, Principles of linguistic-wave genetics, *DNA Decipher J.* 1(1) (2011) 11-24.
57. L. Montagnier, J. Aissa, E. Del Giudice, C. Lavallee, A. Tedeschi, G. Vitiello, DNA waves and water, [arXiv:1012.5166v1 \[q-bio.OT\]](https://arxiv.org/abs/1012.5166v1).
58. J. Lennox, *God' Undertaker: Has Science Buried God*, Lion Hudson, Oxford, 2007.
59. J. A. Wheeler, Information, physics, quantum: The search for links, in: W. H. Zurek, ed., *Complexity, Entropy, and the Physics of Information*, Westview Press, Boulder, CO, 1990; S. Lloyd, *Programming the Universe*, Knopf, New York, 2006; V. Vedral, *Decoding Reality: The Universe as Quantum Information*, Oxford Univ. Press, Oxford, 2010, postoji i naš prevod; M. Tegmark, *Our Mathematical Universe: My Quest for the Ultimate Nature of Reality*, Random House, New York, 2014.
60. S. Petrović, *Tibetanska medicina*, Narodna knjiga - Alfa, Beograd, 2000.
61. R. J. Callahan, J. Callahan, *Thought Field Therapy and Trauma: Treatment and Theory*, Indian Wells, 1996.
62. Ž. Mihajlović Slavinski, *PEAT i neutralizacija praiskonskih polariteta*, Beograd, 2000, postoji i englesko izdanje.
63. R. G. Jahn, The persistent paradox of psychic phenomena: an engineering perspective, *Proc. IEEE* 70 (1982) 136-170.
64. B. Bedričić, M. Stokić, Z. Milosavljević, D. Milovanović, M. Ostojić, D. Raković, M. Sovilj, S. Maksimović, Psychophysiological correlates of non-verbal transpersonal holistic psychosomatic communication, in: S. Jovičić, M. Subotić, eds., *Verbal Communication Quality Interdisciplinary Research I*, LAAC & IEPSP, Belgrade, 2011; W. S. Harris, M. Gowda, J. W. Kolb, C. P. Strychacz, J. L. Vacek, P. G. Jones, A. Forker, J. H. O'Keefe, B. D. McCallister, A randomized, controlled trial of the effects of remote, intercessory prayer on outcomes in patients admitted to the coronary care unit, *Arch. Intern. Med.* 159 (1999) 2273-2278.

65. M. Eliade, H. S. Wiesner, I. P. Couliano, *The Eliade Guide to World Religions*, Harper, San Francisco, 1991, postoji i naš prevod.
66. K. S. Thorne, *Black Holes and Time Warps: Einstein's Outrageous Legacy*, Picador, London, 1994.
67. P. J. E. Peebles, B. Ratra, The cosmological constant and dark energy, *Rev.Mod. Phys.* 75(2) (2003) 559–606.
68. J. A. Wheeler, K. W. Ford, *Geons, Black Holes, and Quantum Foam: A Life in Physics*, Norton, New York, 2000.
69. R. A. Moody, jr., *Life After Life: The Investigation of a Phenomenon – Survival of Bodily Death*, Harper, San Francisco, 2001, postoji i naš prevod; P. van Lommel, R. van Wees, V. Meyers, I. Elfferich, Near-death experience in survivors of cardiac arrest: Prospective study in the Netherlands, *The Lancet* 358 (2001) 2039-2045; A. Liptay-Wagner, Differential diagnosis of the near-death experience: Which illness cannot be considered as NDE?, in: I. Kononenko, ed., *Proc. 6th Int. Multi-Conf. Information Society IS'2003, Mind-Body Studies*, Information Society, Ljubljana, 2003.
70. V. P. Kaznacheev, A. V. Trofimov, *Cosmic Consciousness of Humanity*, Elendis-Progress, Tomsk, 1992.
71. W. A. Tiller, W. E. Dibble, jr., M. J. Kohane, Exploring robust interactions between human intention and inanimate/animate systems, Ditron Preprint, presented at *Int. Conf. Toward a Science of Consciousness - Fundamental Approaches*, May 1999, UN Univ, Tokyo, Japan.
72. M. A. Persinger, E. W. Tsang, J. N. Booth, S. A. Koren, Enhanced power within a predicted narrow band of theta activity during stimulation of another by circum-cerebral weak magnetic fields after weekly spatial proximity: Evidence for macroscopic quantum entanglement?, *NeuroQuantology* 6(1) (2008) 7-21.
73. D. Janjić, *Istine i zablude o zračenjima*, Privatno izdanje, Beograd, 2005, sa mojom recenzijom <http://www.dejanrakovicfund.org/prezentacije/2005-JANJIC.pdf>; I. Kononenko, Z. Bosnić, B. Žgajnar, The influence of mobile phones on human bioelectromagnetic field, in: I. Kononenko, ed., *Proc. 3rd Int. Multi-Conf. Information Society IS'2000, New Science of Consciousness*, IS, Ljubljana, 2000.
74. J. Maldacena, L. Susskind, Cool horizons for entangled black holes, *Fortschr. Phys.* 61(9) (2013) 781-811; preprint available at <http://arxiv.org/pdf/1306.0533v2.pdf>
75. Complete issue, *Physics of the Alive (Физика живого)* 6(1) (1998).
76. J.-M. Lourtioz, H. Benisty, V. Berger, J.-M. Gerard, D. Maystre, A. Tchelakov, *Photonic Crystals*, 2nd ed., Springer, Berlin, 2008.
77. W. R. Adey, Tissue interactions with nonionizing electromagnetic fields, *Physiol. Rev.* 61 (1981) 435-514.
78. D. Panajotović, *Budizam: vodič kroz Theravada budizam*, Udruženje srpskih izdavača, Beograd, 2011.
79. D. C. Dennett, *Consciousness Explained*, Little Brown, Boston, MA, 1991; D. M. Wegner, *The Illusion of Conscious Will*, MIT Press, Cambridge, MA, 2002.
80. W. Y. Evans-Wentz, Lama Kazi Dawa-Samdup (tr.), *Tibetan Book of the Dead: The After-Death Experiences on the Bardo Plane*, Clarendon Press, Oxford, 1927, postoji i naš prevod; V. Nikčević, ed., *Život posle života: Iskustva pravoslavnih hrišćana*, Svetigora, Cetinje, 1995.
81. <http://en.wikipedia.org/wiki/Soul>; <https://en.wikipedia.org/wiki/Spirit>.
82. <https://en.wikipedia.org/wiki/Qi>
83. L. Susskind, J. Lindesay, *An Introduction to Black Holes, Information and the String Theory Revolution: The Holographic Universe*, World Scientific, Singapore, 2005; J. D. Bekenstein, Information in the holographic universe, *Scientific American* 289(2) (2003) 58-65.
84. M. Rakočević, The universal consciousness and the universal code, in: D. Raković, Dj. Koruga, eds., *Consciousness: Scientific Challenge of the 21st Century*, ECPD, Belgrade, 1995; Dj. Koruga, Information physics: In search of a scientific basis of consciousness, *ibid.*; postoje i naši prevodi.
85. F. Holmes, *The Life of Mozart Including his Correspondence*, Chapman & Hall, 1878, 211.
86. D. Raković, *Sećanja, snovi, razmišljanja: O prošlom i budućem 1984-2007. Na razmeđima kvantno-holografske i klasično-redukovane stvarnosti*, IASC & IEFPG, Beograd, 2008; C. G. Jung, *Memories, Dreams, Reflections*, Collins and Routledge & Kegan Paul, London, 1963, postoji i naš prevod.
87. Swami Prabhavananda, Ch. Isherwood (tr.), *The Yoga Sutras of Patanjali. How to Know God*, New American Library, New York, 1969, postoji i naš prevod;
88. N. Berđajev, *Filosofija slobode*, Logos Ant, Beograd, 1996, prevod sa ruskog.
89. D. Raković, Od duhovnosti do racionalnosti i natrag: molitva za spas civilizacije, u: V. Jerotić, Dj. Koruga, D. Raković, eds., *Nauka - religija – društvo*, Bogoslovski fakultet SPC & Ministarstvo vera Republike Srbije, Beograd, 2002; D. Raković, Towards a new/old humanism: Transitional states of consciousness as a clue?, in: Lj. Rakić, G. Kostopoulos, D. Raković, Dj. Koruga, eds., *Proc. Symp. Brain and Consciousness*, ECPD, Belgrade, 1997.
90. D. P. Kreculj, J. P. Marić, 'Svetsko društvo rizika' i globostres, u: V. Jerotić, Dj. Koruga, D. Raković, eds., *Nauka - religija – društvo*, Bogoslovski fakultet SPC & Ministarstvo vera Republike Srbije, Beograd, 2002; U. Beck, *The Global Risk Society*, Sage Publ., London, 1999.
91. V. Uskoković, *Na putu redukcioniističko-holističke ravnoteže savremene nauke i društva*, Akademska misao, Beograd, 2004; V. Uskoković, *Principi holističke nauke budućnosti*, Istraživački centar ICNT, Beograd, 2006.